

SPECIAL
jeugd

Wat willen kinderen zelf?

Kindvriendelijk beleid is een
werkwoord, hun mening
vragen het onderwerp

GEEN SLIMME STAD ZONDER SLIMME BURGERS

Digitale mogelijkheden geven
meer kwaliteit aan het leven

AUTOFINANCIERINGSMARGE: POSITIEF

Het duidt op beleidsruimte maar
zegt niets over het gevoerde beleid

STRUCTUREEL OPRUIJEN

Doe mee aan de grote
lenteschoonmaak

Snel en doeltreffend meldingen in het openbaar domein verwerken?

Een omgevallen boom, overvolle vuilnisbakken, een fietswrak langs de kant van de weg of een losse stoeptegel. Op elk moment van de dag kunnen betrokken inwoners er melding van maken. Via e-mail, online formulieren, social media of telefonisch. Hoe gaat u daar als gemeente of intercommunale mee om?

mDesk

Eén systeem voor het registreren, monitoren en afhandelen van meldingen in het openbaar domein.

mDesk is dé oplossing om meldingen en klachten van burgers in het openbaar domein te registreren en af te handelen. Het meldingenmanagementsysteem biedt significante voordelen: kortere doorlooptijden, betere dienstverlening en het voorkomt (kostbare) fouten.

CONXILLIUM

Meer weten?

Kijk op: conxillium.com/be (en download de brochure), mail naar: info@conxillium.com of bel: +31 88 770 80 00.

Op veel plaatsen in Vlaanderen is er die verrassende kracht die ons ideeën oplevert om met kinderen en jongeren een ideale leefomgeving te realiseren.

Wat goed is voor kinderen...

Dit nummer van Lokaal wijden we aan onze kinderen en jongeren. Ze koesteren idealen over hun buurt, hun gemeente. Beleid op maat van kinderen en jongeren, van jonge gezinnen of grootouders met hun kleinkinderen kan niet anders dan alle beleidsdomeinen doorkruisen. Het label kindvriendelijke stad of gemeente is een goed instrument, omdat het gebaseerd is op de internationale benchmark bij uitstek: het kinderrechtenverdrag, met onvoorwaardelijke en universele kinderrechten.

Dit verdrag vraagt de **bescherming van kinderen tegen onder meer alle vormen van geweld**: geweld bij conflicten, maar ook in gezinnen of in het verkeer, of psychisch geweld zoals pesten, of de gevolgen van armoede of discriminatie op welke basis dan ook. Onze partnerorganisaties, zoals het onderwijs, de Logo's, de CLB's en de geestelijke gezondheidszorg, zetten hierop in en veel slimme gemeenten versterken hen door hun plaatselijke acties bekend te maken of te verankeren. In de jaarlijkse antipestweek in februari had de basisschool van Steenkerke, in Veurne, een origineel dansproject. Door gericht te bewegen realiseerde Kim Crass van het Kortrijkse dansgezelschap Passerelle extra vertrouwen en verbinding tussen de kinderen. Zo moest een geblinddoekte leerling op zijn klasgenoot vertrouwen om zijn weg te vinden, andere kinderen met verschillende lengtes moesten op elkaar steunen. Bij een andere oefening deelden ze de leerlingen de ene keer in volgens geslacht of volgens haarkleur, dan weer volgens wie gescheiden ouders heeft en wie niet. Iedereen had een band met elke andere leerling.

Het **recht op voorzieningen** omvat het recht op onderwijs, op hulpverlening of op voorzieningen voor vrije tijd. Lid zijn van een sportvereniging of een jeugdbeweging of lessen kunnen volgen op de academie zorgt voor contacten die persoonlijkheid en karakter vormen. Hetzelfde gebeurt in de gemeentelijke bibliotheek, ontmoetingsplek en contactpunt voor veel laagdrempelige activiteiten.

Participatie of inspraak betekent dat we kinderen en jongeren de kans geven om de omgeving mee vorm te geven, hun mening te uiten, met hen te onderhandelen zoals met alle andere burgers. Veel gemeenten zijn daar de voorbije zes jaar mee aan de slag gegaan. Zo was 'De Tien van Tienen' een project dat hoop en toekomstvisie haalt uit de mening en de betrokkenheid van tieners. In Kortrijk beslisten kinderen in januari zelf welke kindvriendelijke aanpassingen in hun buurt Lange Munte/Hoog-Kortrijk moeten gebeuren. Ze kunnen zelf 25.000 euro besteden. Maar ook op veel andere plaatsen in Vlaanderen is er die verrassende kracht die ons ideeën oplevert om samen met kinderen en jongeren een ideale leefomgeving te realiseren. Verras ons met sterke en inspirerende voorbeelden aan de hand van hashtag #lokaalDNA op Facebook of op Twitter. De VVSG zal uw mooie praktijken promoten en verder delen, want in dit verkiezingsjaar willen we al het mooie dat lokaal gebeurt in de kijker zetten, want lokaal doen we het.

Mieck Vos, algemeen directeur van de VVSG

Reageren?
Twitter met ons
mee op @vvsg en
@mieckvos

inhoud

FEBRUARI 2018

special

'Kindvriendelijk beleid is een werkwoord'

Aarschot en Turnhout hebben de afgelopen jaren niet bekibbeld op het jeugdbeleid. Schepenen Mattias Paglialunga en Hannes Anaf hebben vertrouwen in de toekomst, maar dat kindvriendelijkheid als een rode draad door het meerjarenplan zal lopen, wil Paglialunga graag van Anaf meenemen.

26

STEFAN DEWICKERE

special

Wat willen kinderen in hun dorp?

Centrale plekken, basisvoorzieningen en sociaal weefsel maken het voor kinderen aantrekkelijker wonen in dorpen, net zoals zelfstandig op pad kunnen en voldoende ruimte hebben om te spelen.

14

STEFAN DEWICKERE

30

STEFAN DEWICKERE

special

Speelweefsel in Gent

De Gentse programmaregisseur Kind- en Jeugd vriendelijke stad Marianne Labre nam *Lokaal* mee op een zo goed als autovrije fietstocht die kinderen ook van de ene naar de andere speelplek kunnen nemen.

DANIEL GEERAERTS

financieel beleid

De Vlaamse begroting door een lokale bril

Zeven procent van de Vlaamse begroting gaat rechtstreeks naar de Vlaamse gemeenten, vooral als uitbetaling van het Gemeentefonds en de aanvullende dotaties, onder meer ten gevolge van de vernieuwde taakstelling van de provincies.

STEFAN DEWICKERE

digitalisering

'Geen slimme stad zonder slimme burgers'

Omdat Dave Carter jarenlang de digitale voortrekkers elders in Europa op de voet volgde, slaagt Manchester er nu in om met digitalisering de levenskwaliteit te verbeteren.

STEFAN DEWICKERE

kinderopvang

Toffe opvang waar je groot van wordt

Sint-Truiden liep vorig jaar met een gouden kinderschoen naar huis door zijn opvanginitiatief waarbij beeld, woord en sport naar de schoolkinderen werden gebracht in plaats van andersom. Ding dit jaar mee!

GEERAARDSBERGEN

SDG's

Klimaatactie is ook lokale actie

Geraardsbergen ligt in een overstromingsgevoelige regio. Sinds het nieuwe lokale actieplan voeren zowel de stad als de burgers maatregelen uit. Zo schrijven vrijwillige inwoners zelf lokale noodactieplannen en nemen ze hun verantwoordelijkheid.

vooraan

- 3 **Opinie**
- 6 **Kort**
- 12 **De Vrije Wil / Marleen Devos**

special

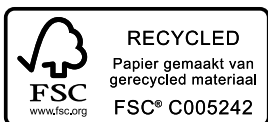
- 14 **Interview met Mattias Paglialonga en Hannes Anaf**
'Kindvriendelijk beleid is een werkwoord.'
- 20 **Label kindvriendelijkheid als opstap voor breed beleid**
- 24 **Ruimte delen met de anderen**
- 26 **Wat willen kinderen in hun dorp?**
- 28 **Kampcharter verbetert verstandhouding**
- 30 **Speelweefsel in Gent**
- 34 **De toekomst / Bruno Vanobbergen**

actueel

- 40 **De Vlaamse begroting door een lokale bril**
- 44 **Een positieve autofinancieringsmarge: doel of fetisj?**
- 46 **Interview met Dave Carter**
'Geen slimme stad zonder slimme burgers'
- 50 **Structureel opruimen**
- 54 **Laarne: Talentenscouts maken een zorgnetwerk**
- 59 **Sint-Truiden: Toffe opvang waar je groot van wordt**
- 62 **Sint-Niklaas: Eigen levensverhaal geeft structuur**
- 64 **SDG / Klimaatactie is ook lokale actie**
- 66 **Netwerk / Samen zoeken naar de beste oplossing voor gemeenschappelijke problemen**
- 68 **Agenda**
- 69 **Joblokaal**
- 70 **Burgemeester Triljoen**

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel **REDACTIE** Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke, Jeroen Verelst **COVERBEELD** Bart Lasuy **VORM** Ties Bekaert **DRUK** Schaubroeck **MET DE STEUN VAN** Belfius en Ethias, partners van de VVSG **ADVERTENTIES** Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 **VACATURES** Monika Van den Brande, monika.vandenbrande@vvsg.be, T 02-211 55 43 **ABONNEMENTEN** Erika Dirickx, erika.dirickx@vvsg.be, T 02-211 55 07 **PRIJS ABONNEMENT** VVSG-leden: 70 euro (vanaf 10 ex. 57 euro), Niet-leden: 130 euro **VERANTWOORDELIJK UITGEVER** Mieck Vos, algemeen directeur VVSG **VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZV** Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsg.be **CONTACT** lokaal@vvsg.be

Ondertekende artikels verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Praat mee over Lokaal met **#VVSGlokaal**

Deel al waarop u fier bent op **#lokaalDNA**

Volg ons op

Belgische statistieken op nieuwe website

Statbel is sinds kort de nieuwe naam van de Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie (vroeger Nationaal Instituut voor de Statistiek). Bij de nieuwe identiteit hoort ook een nieuwe website: statbel.fgov.be. De website maakt de officiële cijfers die Statbel publiceert over België, toegankelijk voor het brede publiek en staat helemaal in functie van de gebruiker. Door de structuur vindt de bezoeker snel de informatie die hij zoekt, en is in één oogopslag zichtbaar welke cijfers en statistieken er beschikbaar zijn.

statbel.fgov.be

Samenwerking gemeente-OCMW zonder btw-gevolgen

Een gemeente die diensten of goederen levert aan het OCMW of omgekeerd, moet daarvoor geen btw aanrekenen, ook al heeft deze samenwerking gevolgen voor de gemeentelijke dotatie. De voorbije maanden was deze vraag omtrent btw-gevolgen van dergelijke leveringen gerezen, met name voor die gevallen met een impact op de gemeentelijke dotatie. Impliciet kan dit beschouwd worden als een vergoeding voor de dienstverlening, waardoor ook btw-plicht ontstaat. Eind 2017 heeft de FOD Financiën een einde gemaakt aan die onzekerheid, en de zaak zelfs uitgebreid naar de relatie

met extern verzelfstandigde agentschappen. Het standpunt luidt: 'De administratie aanvaardt dat dergelijke dienstprestaties onder bezwarte titel door een gemeente aan haar eigen OCMW of extern verzelfstandigd agentschap dan wel dergelijke prestaties door het OCMW aan de eigen gemeente of extern verzelfstandigd agentschap, ongeacht de omvang ervan, niet leiden tot concurrentievervalsing. (...) Dit heeft voor gevolg dat respectievelijk de gemeente dan wel het OCMW als niet-belastingplichtige wordt aangemerkt voor het verrichten van deze handelingen.' Door dit standpunt ver-

dwijnt één mogelijke belemmering voor een intensere samenwerking tussen gemeente en OCMW. Daarmee resten nog twee belangrijke federale financiële knelpunten, wanneer gemeenten of OCMW's medewerkers naar elkaar zouden willen overdragen: enerzijds de gevolgen voor de pensioenfactuur, en anderzijds de effecten op de subsidies uit de Sociale Maribel. De VVSG zoekt ook hier naar oplossingen.

.....
jan.leroy@vvsb.be

TOT 1 MAART

Dien kandidatuur in voor Onroerendergoedprijs

Het agentschap Onroerend Erfgoed organiseert in 2018 voor de derde keer een Onroerendergoedprijs. Die staat opnieuw in het teken van publiek toegankelijk erfgoed. De drie laureaten ontvangen 2500 euro, de winnaar daarbovenop nog eens 12.500 euro. Deze editie is bijzonder, omdat dit jaar ook het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed is. Voor die gelegenheid is er uitzonderlijk een extra bekroning: de prijs participatie, geen geldprijs maar een kwaliteitslabel. Op 5 oktober worden de prijzen uitgereikt.

www.onroerendergoedprijs.be/deelnemen

Gemeentelijk strafregister is nu Centraal Strafregister

Gemeenten leveren sinds 1 januari van dit jaar alleen nog uittreksels uit het Centraal Strafregister af, ze moeten nu geen veroordelingsbulletins meer registreren. Op 28 december verscheen op het nippertje een rondzendbrief over de opdrachten die gemeenten ook na 1 januari nog moeten uitvoeren. De rondzendbrief brengt goed nieuws wat betreft het gebruik van de inlichtingenbulletins: die verdwijnen vanaf 1 maart 2018, waardoor gemeenten vanaf dan ook geen minnelijke schikkingen meer ontvangen en moeten registreren. Het Openbaar Ministerie zal de inlichtingenbulletins voortaan kunnen opvragen uit andere bronnen. De VVSG en VLAVABBS hebben goed samengewerkt in dit dossier, maar blijven verdere mogelijkheden tot digitalisering en efficiënte dienstverlening betreffende het strafregister opvolgen.

.....
tom.deschepper@vvsb.be en kris@vlavabbs.be

Armste ouders komen meest aan hun trekken bij gemeentelijke kinderopvang

Kinderopvangvoorzieningen waarvoor de prijs bepaald wordt door het inkomen, moeten werk maken van voorrangbeleid: minstens een op vijf van de kinderen moet er uit arme of kwetsbare gezinnen komen. Niet al die voorzieningen halen dat percentage van twintig procent, maar het gaat de goede kant op. Haalde in 2015 nog 56 procent van de voorzieningen het streefdoel, dan was dat percentage in 2016 al gestegen tot 64. Bij de kinderopvang georganiseerd door een lokaal bestuur is dat percentage nog iets hoger: zeven op de tien voorzieningen vangen per vijf kinderen in de opvang minstens één arm of kwetsbaar kind op. Meer nog, 25 procent van de kinderen kwam in 2015 en 28 procent in 2016 uit een voorrangsgroep. In de provincie Antwerpen ligt dat percentage met bijna 32 procent nog hoger. Bij een kind dat tot een voorrangsgroep of kwetsbaar gezin behoort, combineert de ouder verschillende kenmerken zoals 'geen werk', 'een laag inkomen' en 'alleenstaande ouder'.

ann.lobijn@vvsbg.be

Enkele Vlaamse volksvertegenwoordigers stellen voor om de ouderbijdrage voor bepaalde tienermoeders te beperken tot 1,62 euro.

Tienermoeders betalen in een kinderopvang die inkomensgerelateerd werkt, dikwijls een ouderbijdrage gebaseerd op het inkomen van de grootouders van het kind. Een aantal Vlaamse volksvertegenwoordigers dienden een voorstel in om op dit vlak het decreet kinderopvang te wijzigen, zodat de ouderbijdrage voor bepaalde tienermoeders beperkt wordt tot het laagst mogelijke inkomestarif, zijnde 1,62 euro. Het aantal tienermoeders daalt de laatste jaren wel, maar het blijft belangrijk om minderjarige tienermoeders in staat te stellen aan hun schoolplicht te voldoen, of zoals de volksvertegenwoordigers argumenteren: 'Willen we de grootouders in staat stellen te blijven werken en het tienermoeders mogelijk maken hun school af te maken, dan is de betaalbaarheid van kinderopvang heel erg belangrijk. Om-

dat ouders van tienermoeders zowel de opvoeding van hun kind als die van hun kleinkind moeten financieren, kunnen de kosten voor de kinderopvang zwaar wegen op het gezinsbudget, als het inkomen van de grootouders in aanmerking wordt genomen.'

Onderzoek uit 2009 van Marjolijn De Wilde naar de sociaal-demografische kenmerken van tienerouders in Vlaanderen bevestigt dat tienermeisjes veelal behoren tot gezinnen met een lager inkomen.

ann.lobijn@vvsbg.be

Het laatste nieuws en de beste praktijken in verband met kinderopvang? Sluit u aan bij de openbare Facebookgroep VVSG Steunpunt Kinderopvang.

Het besef dat het digitale ook een grote weerslag zal hebben op cultuur en cultuurbeleid is nog aan het groeien. - @MartijnGys.
@CultuurConnect - Twitter 10/1

10.000 vroegtijdige sterfgevallen vermijden door fietsnetwerk in Europese steden uit te breiden. Meer fietspaden = meer fietsers. 1 op 4 verplaatsingen per fiets = 10.000 minder vroegtijdige overlijdens. #fietsinfrastructuur #fietspaden @VITObelgium
@FietsberaadVL - Twitter 16/1

Politici moeten minder naar burgers luisteren. Politici moeten durven. Als ze altijd naar iedereen luisteren, doen ze helemaal niks meer.
Graaf Leopold Lippens (76), burgemeester van Knokke-Heist - Knack 17/1

Via de Vereniging van Steden en Gemeenten hoorden we dat natuurbegraafplaatsen bij een steeds breder publiek bekend raken. Daarom hebben we ook in onze gemeente bekeken wat de mogelijkheden zijn. Hugo Vandaele (CD&V), burgemeester van Beersel - Het Laatste Nieuws 17/1

@hautekiet @ARhus_Roeselare De bibliotheek van morgen is die van vandaag en gisteren. We hebben unieke verkoopargumenten. Maar we zijn er ons te weinig van bewust. Naast cultuur zijn we bezig met geletterdheid in brede zin. Morgen bv. politieke geletterdheid.
@YvesRosseel general manager ARhus Roeselare - Twitter 19/1

Ik vraag me af of de functie van gemeenteraadslid nog aantrekkelijk genoeg is. (...) Misschien ontbreekt de passie, maar het is zeker ook veel moeilijker geworden om op te boksen tegen de schepencolleges. Daar zitten de kennis en de expertise. Dat is slecht voor de lokale democratie. Tegenover een sterke meerderheid zou een sterke oppositie moeten staan.
Geert Bourgeois, Vlaams minister-president en afscheidnemend gemeenteraadsvoorzitter in Izegem (N-VA) - De Standaard 20/1

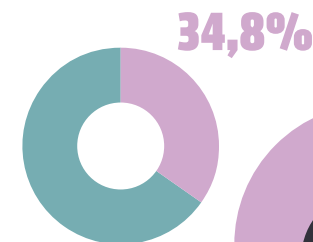

Beweging werkt

Actief inzetten op een gezonde levensstijl van medewerkers rendert, en meer bewegen maakt deel uit van een integrale visie op gezondheid. Meer bewegen op de werkvloer zorgt voor geluk, meer werkplezier en een hechte teamspirit. En dat vertaalt zich positief in de uitstraling van het bedrijf. Vanuit die visie moeten behoeften en verwachtingen van het bedrijf goed in beeld worden gebracht, met respect voor de wensen en grenzen van de individuele medewerker. Barbara Torfs geeft in dit boek tien sleutels mee om als werkgever een duurzaam gezondheids- en bewegingsbeleid te ontwikkelen. Ze grijpt terug naar het doorleefde verhaal van Fit@Work bij familiebedrijf Schoenen Torfs, waar ze 20 jaar directeur marketing en communicatie was, en brengt tal van inspirerende getuigenissen uit grote en kleine bedrijven zoals Cartamundi, Dienstenthuis Kempen, Callant Verzekeringen, Möbius en Stad Lommel.

- B. Torfs
- *Beweging werkt*
- Uitgeverij Pelckmans Pro, Kalmthout
- 29,99 euro

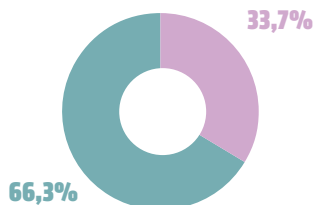
Interessant om te weten ..... Schepenen in Vlaanderen

65,2%

1867 schepenen
650 vrouwelijke
1217 mannelijke

Voor alle duidelijkheid, met schepenen bedoelen we hier de schepenen van het college samen met de voorzitters van het OCMW. De burgemeesters zijn niet meegerekend.

België
3409 schepenen
1148 vrouwelijke
2261 mannelijke

GEGEVENS: PINAKES

We krijgen zeer weinig signalen over misbruik van dringende medische hulp. Er is vooral nood om meer te doen dan de huidige regelgeving toestaat.

VVSG-stafmedewerker Nathalie Debast – De Standaard 23/1

TOT 16 MAART

Asiel- en Migratiefonds – actief en gedeeld burgerschap

Derdelanders zijn personen zonder EU+-nationaliteit die legaal in België verblijven of in een procedure zitten om het legale statuut te verkrijgen. Het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF) wil actief en gedeeld burgerschap bij hen versterken.

De oproep ondersteunt lokale besturen bij initiatieven voor beleidsparticipatie waarbij derdelanders samen met andere burgers lokale uitdagingen bespreken en strategieën ontwikkelen. Samenwerkingsverbanden tussen een lokaal bestuur (individueel of een intergemeentelijke samenwerking) en een actor die aantoonbare praktijkervaring heeft met het bevorderen van beleidsparticipatie bij moeilijk te bereiken groepen en het stimuleren van burgerzin, krijgen specifieke aandacht.

www.esf-vlaanderen.be, oproep 427

Om mee te doen...

Wie gemeenteraadslid of districtsraadslid wil worden, moet eerst **verkiezbaar** zijn en daarom Belg zijn of onderdaan zijn

van een andere lidstaat van de Europese Unie. Bovendien moet je achttien jaar zijn op 14 oktober 2018, de dag van de verkiezingen, én op 1 augustus 2018 ingeschreven zijn in het bevolkingsregister van de gemeente of het district en er ook wonen. Daarnaast mag je niet ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht (dus als kiezer) of van het recht te worden verkozen (dus als kandidaat). Geschorst worden mensen die door een veroordeling levenslang geen kiesrecht hebben, mensen die geschorst zijn zolang ze gerechtelijk onbekwaam verklaard zijn, maar ook mensen met het statuut van verlengde minderjarigheid en de personen die geïnterneerd zijn, net zoals wie voor een bepaalde duur door een veroordeling zijn kiesrecht niet mag uitoefenen en de personen die ter beschikking van de regering zijn gesteld. Onderdanen van een andere lidstaat van de Europese Unie die door plaatselijk recht niet mee mogen doen aan de verkiezingen, mogen hier ook geen kandidaat zijn. Het recht op verkiezbaarheid verlies je ook als je veroordeeld bent voor verduistering of omkoping door of van personen die een openbaar ambt uitoefenen. Die onverkiezbaarheid eindigt twaalf jaar na de veroordeling, daarna kun je opnieuw kandidaat zijn

bij de gemeenteraadsverkiezingen. Raadsleden moeten bovendien tijdens de gehele legislatuur blijven voldoen aan de gestelde verkiezbaarheidsvoorwaarden. Ze moeten dus gedurende zes jaar in de gemeente blijven wonen waar ze verkozen zijn, anders moeten ze afstand doen van hun mandaat.

Een verkozen raadslid kan zijn ambt pas opnemen als het zich niet bevindt in 'een staat van **onverenigbaarheid**'. Onverenigbaarheid is te wijten aan bloedverwantschap tot en met de tweede graad, of aanverwantschap in de eerste graad. Ze geldt ook voor echtgenoten: er mag er maar één zetelen.

Onverenigbaar zijn ook bepaalde functies, zoals die van provinciegouverneur, provinciegriffier en arrondissement-commissaris, als de gemeente deel uitmaakt van het ambtsgebied, maar ook die van magistraat, plaatsvervangend magistraat en griffier bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof. De leden van het operationeel, administratief of logistiek kader van de politiezone waartoe de gemeente behoort, de personeelsleden van de gemeente in kwestie of van het OCMW dat die gemeente bedient of van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen kunnen al evenmin in de gemeenteraad zetelen. Hetzelfde geldt voor de leden van een districtsraad, maar ook voor wie elders in de Europese Unie raadslid, schepen of burgemeester is.

.....
marian.verbeek@vvsb.be

We zijn bezorgd nu de Vlaamse gemeenschap bevoegdheden over monumentenzorg en archeologisch onderzoek meer en meer naar het gemeentelijke niveau overhevelt. Het is maar de vraag of gemeentebesturen weerstand kunnen bieden aan particulieren of bouwpromotoren die zulke panden willen afbreken.

Luk Van de Sijpe, woordvoerder Noord-Limburgse heemkringen – Het Belang van Limburg 20/1

Belangrijk is dat [een verbeterde toewijzing van de hinderpremie aan handelaars] én de administratieve rompslomp voor de gemeenten maximaal kan beperken, én geen bijkomende rompslomp voor de bedrijven en het Agentschap Innoveren & Ondernemen met zich meebrengt.

Vlaams minister van Werk Philippe Muyters (N-VA) – Het Belang van Limburg 20/1

Ondanks de slechte reputatie van de politiek kan je nog veel waardering krijgen, zeker lokaal. Dat gaat over eenvoudige dingen, zoals de aanleg van een fietspad. Aan die waardering kan je je optrekken.

Tomas Roggeman, voorzitter Jong N-VA en gemeenteraadslid in Dendermonde – De Standaard 20/1

Mijn algemeen besluit op basis van deze week? 'Laat de brandweer zelf de brandweer organiseren om de decentrale werking maximaal uit te buiten.'

Antwerpse brandweercommandant Bert Bruggemans, naar aanleiding van de overbelasting van het noodnummer 1722 tijdens de storm op 18 januari. – Twitter 21/1

Het echte debat moet gaan over de samenwerking tussen publieke overheid en private sector. Niet over een lunch of een receptie, want het is normaal dat politici daarnaartoe gaan.

Activist Felix De Clerck (CD&V) – De Morgen 22/1

#burgemeestersmarathon #radio2 #iedereenburgemeester #mooi initiatief! Chapeau @Radio2WVL focus alweer op @radio1be weer bij Antwerpen en #nieuwsredactie. Vlaanderen is groter dan #Antwerpen. Kleine steden en gemeenten hebben ook mening. @FrancisBenoitku burgemeester Kuurne – Twitter 22/1

“ Een complex probleem als kinderarmoede — los je uiteraard niet op met een oneliner. Maar de samenleving verwacht wel een meer sloganeske stijl.

Wim Dries, burgemeester van Genk en voorzitter van de VVSG – De Morgen 13/1

laureaat

Gemeenten met groene vingers

Al meer dan dertig jaar organiseert de Vereniging voor Openbaar Groen een wedstrijd voor de groenste gemeente van het land met meer dan tien categorieën, van begraafplaatsen tot laanbeplantingen en van plantenperken tot speelgroen. De publieksprijs ging op 19 december 2017 naar de begraafplaats van Roeselare (1). De Openbaar Groen Award 2017 ging naar de Houtmarkt in Kortrijk (2). Beveren (3) mag zich Groen- en Bloemengemeente 2018 noemen en de meest bijenvriendelijkste gemeente van het land is Beernem (4).

Ouders tevreden, want kinderen gaan graag naar buitenschoolse kinderopvang

Meer dan de helft van de gemeenten organiseert zelf buitenschoolse kinderopvang waar schoolgaande kinderen voor en na school, op woensdagnamiddag en op schoolvrije dagen worden opgevangen. Uit de tevredenheidsmeting 2017 blijkt dat ouders tevreden zijn over deze opvang, meer nog: volgens meer dan negen op de tien ouders gaat hun kind graag naar de opvang. De ouders zijn vooral tevreden over de bereikbaarheid van de medewerkers (ouders hebben echt het gevoel altijd iemand te kunnen bellen of spreken

tijdens de opvang), het gezonde en aangepaste eten en drinken in de opvang en de speelmogelijkheden. Er is volgens ouders genoeg ruimte om te spelen, het spelaanbod is voldoende aangepast aan de leeftijd en interesses van het kind en de kinderen spelen voldoende buiten. Ouders vinden de opvang ook schoon. Wat kan volgens ouders beter? Slechts drie op de vier ouders weten hoe ze een klacht moeten indienen. Ook de facultuur kan duidelijker: een van de tien ouders geeft aan dat ze die niet altijd

begrijpen. Ouders vermelden ook dat ze onvoldoende weten wat hun kind tijdens de opvang doet: kinderbegeleiders vertellen op de afhaalmomenten onvoldoende over hoe het met een kind gaat in de opvang. Deze resultaten werden verzameld via www.tevredenheidopvang.be, het online-instrument dat het VVSG-Steunpunt Kinderopvang ter beschikking stelt aan kinderopvangvoorzieningen van lokale besturen.

.....
ann.lobijn@vvsb.be

“ Artsen, zorgprofessionals, maar ook gewone burgers die in hun omgeving mensen met dementie en hun naasten ontmoeten, moeten inzicht verwerven in hun wereld, in hun leven, in hun verwachtingen, niet alleen in wat ze niet meer kunnen, ook in wat ze nog wel kunnen.

Piet Van Schuylenbergh is een van de ondertekenaars van de opiniebijdrage *Dementie verbindt en duldt geen egoïsme*, De Morgen-online 14/1

OCMW-tarief kinderopvang vanaf 1 januari 2018

Als ouders het bedrag van de kinderopvang niet kunnen betalen, zelfs als dat gerelateerd is aan hun lage inkomen, kunnen de Vlaamse OCMW's het voor een stuk in hun plaats doen. Dat bedrag is opnieuw geïndexeerd, het standaard minimumtarief bedraagt nu 5,15 euro en het laagst mogelijke tarief 1,62 euro. OCMW's die dit voor de jonge ouders voor een deel betalen, helpen hen zo aan het werk. Bovendien kan dit kinderarmoede en vrouwenarmoede drastisch verminderen. Volgens de OCMW-barometer

van de VVSG kennen al veel OCMW's deze tarieven toe. Samen ontvingen de 149 OCMW's die de OCMW-barometer invulden, 881 aanvragen voor een OCMW-tarief in 2016. 759 aanvragen kregen een positief antwoord (86,15%). Er werden 73 attesten 'helft van het berekend tarief' toegekend, 622 attesten 'laagst mogelijke tarief' en 64 attesten 'standaard minimumtarief'.

sofie.delcourt@vvsb.be, zie www.vvsg.be, zorg en welzijn, kinderopvang, inkomstarief

Pas vanaf januari 2021 zouden alle Vlamingen gebruik kunnen maken van de extra selectieve inzameling. Zoiets mag sneller.

STEFAN DEWICKERE

Alle plastic in de blauwe PMD-zak

Als het van Fost Plus afhangt, mogen vanaf 1 januari 2019 bij de intercommunales IVM, IMOG, IVIO, IBO-GEM en MIROM Mene en Roeselare alle plastic verpakkingen in de blauwe zak. Vanaf 1 januari 2021 wil Fost Plus dit eenvoudige sorteersysteem in heel Vlaanderen invoeren, zoals de bevolking al heel lang vraagt. Ondanks jaren van onafgebroken communicatie weten veel mensen nog altijd niet welke plastic verpakkingen wel of niet in de blauwe PMD-zak mogen. Meer sorteren zou bovendien de producenten meer wijzen op hun verantwoordelijkheid in het verpakkingsafval en hen er misschien toe aanzetten meer recy-

cleerbare materialen te gebruiken. Het voorstel van Fost Plus is goed nieuws, behalve dat de invoering veel tijd in beslag zal nemen. Pas vanaf januari 2021 zouden alle Vlamingen gebruik kunnen maken van de extra selectieve inzameling. Zoiets mag sneller. De genoemde intercommunales komen in het voorstel het eerst aan bod, elders in Vlaanderen moeten ze maar geduld oefenen. Bovendien moet het voorstel van Fost Plus nog goedgekeurd worden door de drie gewesten. Met andere woorden, als ze dat willen, kunnen ze dat proces versnellen.

christof.delatter@vvsb.be

Politie en liefde in tijden van onveiligheid

Wat zijn de functie, de cultuur en de waarden van de politie, en wat maakt goede politie in de samenleving en het staatsbestel vandaag en morgen? De auteur gaat in op de meest zichtbare vormen van politie zoals opsporing, geweldsfunctie, inlichtingenprocessen, technologisering en internationalisering. En hij onderzoekt hoe de politie zich verhoudt tot andere organisaties, toezichhouders en autoriteiten in het bredere veiligheidsveld van de 'police extended family': hoe omgaan met verschillen in waarden en doelstellingen binnen die familie?

- B. Hoogenboom
- *Politie en liefde in tijden van onveiligheid: functie, cultuur en waarden van de Nationale politie*
- Uitgeverij Boom, Den Haag
- 29 euro

TOT 30 MAART

Projecten bestrijding discriminatie en bevordering wederzijds respect

Met deze oproep wil het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF) directe en indirecte discriminatie van personen uit derde landen bestrijden en wederzijds respect bevorderen, door via een integratiepact te bouwen aan een draagvlak. De projecten bevatten concrete, zichtbare acties en fungeren zo als katalysator voor een brede maatschappelijke beweging rond de thematiek. De oproep is bedoeld voor alle publieke en private actoren met rechtspersoonlijkheid. Van de projectindieners wordt verwacht dat ze een partnerschap vormen.

www.esf-vlaanderen.be, oproep 426

De Vrije Wil

- **Naam** Marleen Devos
- **Vrijwillig** barvrouw
- **OCMW** Kortrijk
- **Locatie** Ontmoetingscentrum De Zonnewijzer, Kortrijk
- **Frequentie** twee keer per week
- **Wat ik doe...** Sinds een jaar doe ik twee namiddagen in de week de bar in wijkcentrum De Zonnewijzer. Er komen vooral inwoners uit de wijk, oudere mensen uit het woonzorgcentrum maar ook mensen die op straat leven en die zich komen verwarmen aan een kommetje soep dat ze gratis krijgen. Iedereen is welkom. In de winterperiode, bij donker en slecht weer is het wel drukker dan in de zomer. We staan met ons tweeën achter de toog. Dat is niet altijd nodig, maar we doen het voor de veiligheid en voor de compagnie.
- **Vrijwillig omdat...** Door omstandigheden heb ik een ernstige depressie doorgemaakt. Tijdens mijn behandeling kreeg ik de raad om zoveel mogelijk onder de mensen te komen. Anders zit je thuis toch maar te kniezen en te piekeren tussen je vier muren. Ik ben op die raad ingegaan en heb een gesprek gehad bij het OCMW, waar je als vrijwilliger op verschillende manieren aan de slag kunt. De bar sprak me aan, omdat je zo met veel mensen in contact komt. En zo heb ik al veel mensen leren kennen en veel vrienden gemaakt. Het is de beste beslissing die ik had kunnen nemen.
- **Grootste uitdaging...** Bezoekers die een pintje te veel ophebben, kunnen soms lastig worden en ruzie krijgen met elkaar. Dat vind ik onprettig. Gelukkig hoeven we dat hier niet vaak mee te maken.
- **Grootste voldoening...** Als er pannenkoeken of croques worden besteld, vragen klanten en collega's dikwijls: 'Marleen, wil jij die maken?' Het is naast soep schenken mijn hoofdtaak geworden, en ik doe het graag. Maar de grootste voldoening haal ik toch gewoon uit het contact met mensen. Daarom wil ik dit blijven doen, zolang mijn gezondheid het toelaat.

SPECIAL jeugd

EEN KIND- EN JONGERENVRIENDELIJK BELEID

IS GEMEENTEBREED, HET LOOPT DOOR ALLE BELEIDSDOMEINEN EN DIENSTEN HEEN. NET ALS DUURZAAMHEID KAN HET EEN RODE DRAAD ZIJN IN HET STRATEGISCHE MEERJARENPLAN. LOKAAL MAAKT DUIDELIJK DAT EEN VERSTANDIG BESTUUR DIT BELEID SAMEN MET KINDEREN EN JONGEREN UITTEKENT. ZIJ WETEN DOORGAANS PERFECT WAT ER GAANDE IS IN DE GEMEENTE, ZE KUNNEN INTERESSANTE EN INVENTIEVE INZICHTEN AANBRENGEN. ZONDER PARTICIPATIE KUN JE GEEN KIND- EN JONGERENVRIENDELIJK BELEID VOEREN. HIERDOOR VOELEN KINDEREN EN JONGEREN ZICH EMOTIONEEL VERBONDEN MET HUN GEMEENTE EN DAT BEÏNVLOEDT UITERAARD HUN LATERE KEUZE VAN WOONPLAATS. BOVENDIEN, **WAT GOED IS VOOR KINDEREN IS GOED VOOR IEDEREEN. ALLE INWONERS PROFITEREN MEE VAN EEN TOEGANKELIJKE, (VERKEERS)VEILIGE, GROENE GEMEENTE.**

Mattias Paglialunga: 'Tot nu toe was onze slogan, onze vlag: "Iedereen mee", gericht op sociale inclusie, sociale dienstverlening voor de kwetsbaren, gelijke onderwijskansen. Kindvriendelijkheid kan ook zo'n sterke vlag zijn.'

Hannes Anaf: 'In ons meerjarenplan is kindvriendelijkheid een rode draad, net als duurzaamheid. Kindvriendelijkheid is dus niet zomaar een actie, maar loopt door het hele bestuursakkoord.'

Kindvriendelijk beleid is een werkwoord

Kinderen en jongeren kun je maar beter bij het beleid betrekken, zeggen de nog jonge schepenen van Jeugd uit Aarschot en Turnhout: 'Zij zullen ook denken aan een bankje voor ouderen, zodat die gezellig kunnen zitten praten terwijl ze zelf spelen.' Voor **Mattias Paglialunga** van Aarschot en **Hannes Anaf** van Turnhout staat het buiten kijf, kindvriendelijk beleid is beleid dat vriendelijk is voor alle leeftijden, maar je moet er blijvend aan werken.

Hannes Anaf:
'Bij elk groot project in de
publieke ruimte wordt de
jeugddienst om input gevraagd.
Het is belangrijk dat de mindset
van de andere diensten
kindvriendelijk wordt.'

Veel jeugdwerkers staan nog altijd argwanend tegenover de grotere autonomie en de verminderde planlast voor de gemeenten, ze vragen zich af of kinderen en jongeren lokaal nog aan hun trekken komen. Gemeenten staan voor zoveel uitdagingen en de pot met geld wordt niet groter. De Turnhoutse Hannes Anaf beseft dat het zaak is om met beperkte middelen creatief te zijn en voor je zaak te gaan: 'Om als jeugdhuis nog Vlaamse subsidies te krijgen moest de stad een halftijds coördinator betalen, maar we wilden een goede coördinator, dus hebben we de jeugduistoelage verdubbeld, van 25.000 euro naar 50.000, en dat in een klimaat van minder middelen. Dat is niet altijd gemakkelijk. We kennen het jeugdhuis Wollewei – nota bene een van de eerste in Vlaanderen – een belangrijke plaats toe binnen het jeugdwerk dat we hebben verbreed met twee projectmedewerkers. In de ondergrondse fuifzaal leerden jongeren in een project zelf hun fuiven organiseren, met alles wat erbij komt kijken. Zij nemen het beleid een beetje in eigen handen. Daarnaast is er een project creativiteit dat evenementen en tentoonstellingen organiseert. Je kunt stellen dat het jeugdhuis met de werking in de stad trekt.'

Mattias Paglialunga: 'We wilden bij de nieuwe legislatuur voortzetten wat er al was, wat niet evident is als je minder inkomsten hebt en je dus een kleinere pot moet verdelen. Toch zijn we daarin geslaagd, meer nog, we hebben kunnen

investeren in jeugdruimte. In 2013 begonnen we met een speelweefselplan, dat was een visie met daaraan gekoppeld een datamodel en een speelkaart. We zijn erin geslaagd 2,6 euro per inwoner per jaar in nieuwe of vernieuwde speelruimte te investeren. Onze externe groenploeg legt groene ruimte aan van goede kwaliteit en op een kindvriendelijke manier. Met die 2,6 euro per inwoner per jaar zitten we boven het Europese gemiddelde. Dat is een toegevoegde waarde, maar ik ben al even trots op het voortgezette beleid, want ondanks de afschaffing van de sectoriële subsidies en een vermindering van de inkomsten hebben we dat niet doorgerekend aan de uitgavenzijde voor de jeugd. Zo hebben we onze eigen subsidie voor de jeugdlokalen zelfs opgetrokken, omdat het nodig was.'

Hannes Anaf: 'De afschaffing van de sectoriële subsidies zal pas een impact hebben in de volgende bestuursperiode. Wij hebben aan de uitgavenzijde ook niet moeten beknibben, dat gat hebben we op een andere manier dichtgereden.'

En wat brengt de toekomst?

Hannes Anaf: 'Daar heb ik vertrouwen in. Lokale besturen hebben altijd om meer autonomie gevraagd, ik ben ervan overtuigd dat alle lokale besturen hier heel volwassen mee kunnen omgaan. Het is dan ook aan de jeugdraad om ervoor te knokken dat ze dezelfde middelen blijven krijgen. Ik hoop dat de jeugd voor het bestuur even belangrijk blijft. Bovendien heeft de BBC ook voordelen. Zo kun je in de meerjarenplanning gemakkelijker gemeenschappelijke projecten opzetten dan toen er naast een sportplan een jeugdplan en een cultuurplan bestonden. Als college kun je zo echt je prioriteiten aanduiden. En in ons meerjarenplan is kindvriendelijkheid een rode draad, net als duurzaamheid. Kindvriendelijkheid is dus niet zomaar een actie, maar loopt door het hele bestuursakkoord.'

Is jeugd beleid meer dan vrijetijdsbeleid?

Hannes Anaf: ‘We hebben goede praktijken in de ruimtelijke ordening, bij elk groot project wordt de jeugddienst om input gevraagd, hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor het pestplan. Het is belangrijk dat de mindset van de andere diensten kindvriendelijk wordt. Kindvriendelijk worden is een werkwoord. In Turnhout zitten we met een hoog percentage kinderarmoede, om die te bestrijden hebben we onder meer brugfiguren aangesteld. Het is hard doorwerken, want het is niet omdat een gemeente het label heeft, dat ze ook kindvriendelijk blijft. Het gaat erom dat het beleid dat je voert kindvriendelijk is. Bovendien krijg je als neveneffect dat mensen aankloppen voor geld, terwijl er helaas geen budget aan is gekoppeld. Het label creëert dus soms ook foute verwachtingen.’

Mattias Paglialunga: ‘Wij dienen deze maand onze portfolio in, we hebben er al hard aan gewerkt. Wij hadden positieve ervaringen met de sectorplannen, vanuit de jeugdraad had ik er aan twee meegescreven, want in Aarschot houdt de jeugd zelf de pen vast. Dat kon helaas niet in het meerjarenplan, waardoor jongeren minder bij het maken van het beleid betrokken waren. We hebben daar kansen laten liggen, volgende keer wil ik daar zeker mee doen. Dat kindvriendelijkheid bij ons niet als rode draad door het meerjarenplan loopt, vind ik nu een gemiste kans. We willen de volgende keer zeker het participatietraject versterken, de kindvriendelijkheid integreren en de diensten daarvoor mobiliseren. Kindvriendelijkheid kan zeker een sterk verhaal worden als proces. Ik wil ook dat het net zoals in Turnhout een rode draad wordt. Dat engagement vragen we aan de gemeenteraad voor het volgende meerjarenplan, zodat iedereen er zich achter kan scharen. Dat vragen we nu al, want als je je er nu duidelijk voor uitspreekt, dan moet je in de volgende beleidsperiode en voor het volgende meerjarenplan je verantwoordelijkheid nemen.’

Hoe zie je dat dan evolueren?

Mattias Paglialunga: ‘Het wordt dan de motor, dat merken we nu aan de diensten in onze stuurgroep, ze lopen zich warm en willen eraan werken. Met deze motor kunnen we ambassadeurs vragen om overal de jongerentoets in te bouwen en te bewaken. Het is tegelijk een sterke vlag, een visie waarover je kunt communiceren en waarachter administratie en bestuur kunnen wandelen omdat het zo motiveert. Tot nu toe was onze slogan, onze vlag: “Iedereen mee”, gericht op sociale inclusie, toegankelijkheid van de publieke ruimte, sociale dienstverlening voor de kwetsbaren, gelijke onderwijskansen. Kindvriendelijkheid kan ook zo’n sterke vlag zijn.’

Hannes Anaf: ‘In ons jeugdcentrum is er ook plaats voor kwetsbare jongeren, mensen met problemen kunnen er steeds terecht. Ook naar buiten wordt er gewerkt, onder meer met ons buurtgericht jeugdwerk, want in Turnhout hebben we grote sociale uitdagingen. Daarom slaan we de

brug tussen vrije tijd voor kinderen en jongeren, de scholen en de gezinnen met kwetsbare kinderen. Die gezinnen hebben dikwijls complexe problemen waar veel diensten een kluif aan hebben. Als stad kun je wel aan een complex probleem als kinderarmoede werken, maar soms zitten de oplossingen op een ander niveau. Zo denk ik dat er kansen gemist zijn bij de hervorming van de kinderbijslag.’

Zijn er nog van die problemen waarmee jullie geconfronteerd worden?

Hannes Anaf: ‘Tijdens de vluchtelingen crisis verbleef ongeveer dertien procent van alle vluchtelingen in Vlaanderen in de Turnhoutse regio. Zodra die mensen een verblijfsvergunning hebben, blijven ze niet in een kleine gemeente, maar trekken ze naar de stad. Daarnaast heeft een centrumstad sowieso een aanzuigeffect, waardoor er veel arme mensen in Turnhout komen wonen, wat een grote uitdaging is en blijft. Omdat Turnhout nooit gefusioneerd is, speelt dat probleem bij ons nog meer dan in andere centrumsteden, waar de rijkere stadsrand wel bij de stad hoort en dus bijdraagt voor deze sociale problematiek.’

Mattias Paglialunga: ‘In Aarschot hebben we die grootstedelijke problematiek niet, maar er zijn genoeg uitdagingen, de sociale dienst krijgt almaar meer vragen. We zijn een gemeente met net geen 30.000 inwoners en een vergrijzende bevolking. We werken aan een aanbod voor jonge gezinnen, ook vanuit het economisch beleid. Aarschot is een kleine stad in het groen, ideaal gelegen voor pendelaars naar Leuven en Brussel. We hebben een uitgebreid aanbod voor kinderen en jongeren; denk maar aan buitenspeeldagen, kinderculturfestivals, maar ook in de Week van het Bos hadden we activiteiten ingericht in het Meetshovenbos dat eigendom is van het Agentschap Natuur en Bos. Het werd een ware overrompeling.’

‘Als scholenstad voelen we ook een uitdaging om kwetsbare jongeren te begeleiden. We hebben een uitgebreide werking met Arktos. Het luik *Give me a break* bestond al, hierbij vormen kwetsbare jongeren in moeilijkheden die naar een reguliere school gaan, samen een voetbalploeg en werken ze heel geëngageerd mee aan het vrijetijdsbeleid zoals de logistieke opbouw van de buitenspeeldag maar evengoed van Rock Werchter. *What’s Up* legt een verband tussen school en vrije tijd, zowel binnen als buiten de muren van de school, terwijl *Mind The Gap* in het buurtwerk aan armoedebestrijding doet

STEFAN DEWICKERE

Mattias Paglialunga: 'We willen kindvriendelijkheid in het volgende meerjarenplan integreren en de diensten daarvoor mobiliseren.'

en via sport, in het bijzonder voetbal, bruggen legt. Daarnaast hebben we een buddyproject van Domo dat uit Leuven afkomstig is waarbij vrijwilligers kwetsbare gezinnen ondersteunen. Zij vullen de missing link aan, want de sociale dienst weet niet wat er bij de mensen thuis gebeurt en dan heeft de vrijwilliger de opdracht deze mensen in contact te brengen met de dienstverlening of hun administratie op orde te brengen of hen te ondersteunen in de opvoeding. Die gezinsbuddy's zijn pas gestart.' 'Op de Trefdag zag ik van Turnhout een bordspel van de sociale kaart. Echt knap.'

Hannes Anaf: 'Omdat het OCMW merkte dat die gezinnen hun weg zo moeilijk vonden, terwijl er een mooi aanbod bestaat, werd een interactief bordspel met een app ontwikkeld. Op een spelende manier worden mensen zo wijzer.'

In Turnhout bestaat er een goede samenwerking tussen de dienst ruimtelijke ordening en de jeugddienst. Wat levert dat op?

Hannes Anaf: 'Turnhout hebben we in een aantal mobiliteitskamers verdeeld, begrensd door de invalswegen. De filosofie is dat elk kind in elke kamer vrij moet kunnen bewegen in plaats van maar tot het einde van de straat. Daarom richten we autoluwe woonwijken in met trage doorsteken. In bestaande woonwijken is dat niet altijd evident, maar het is voortaan wel standaard in nieuwe projecten. In elke "kamer" willen we minstens één groot speelterrein.'

'Het noorden van Turnhout breidt uit met een paar duizend woningen. Daar willen we dit idee helemaal doortrekken, de kamers zijn er woonlobben met daartussen groene vingers. De eerste groene vinger is nu gerealiseerd, van het kanaal tot aan de stadsboerderij waar een grote speelgelegenheid is waar kinderen avontuurlijk kunnen spelen. In die woonuitbreidingsgebieden hebben

de ontwikkelaars mee het engagement opgenomen om te investeren in openbaar groen. Binnenkort realiseren we er de tweede fase van de groene vingers. De traditionele verkavelingen zijn niet meer van deze tijd, daar moeten we van af. In een goede publieke ruimte kunnen kinderen ravotten en is zo'n speelpark een ontmoetingsplek voor iedereen. Ook kinderen vragen dat er een bank aanwezig is voor ouders.'

Mattias Paglialunga: 'Dat klopt! Als je aan kinderen vraagt hoe zo'n plek eruit moet zien, dan willen ze ook een bankje voor mama of oma, zodat zij met anderen kan babbelen. Als het goed is voor een kind, dan is het effectief goed voor iedereen.'

Dat weten jullie toch ook? Iedereen is zelf toch ook kind geweest?

Hannes Anaf: 'Nee, zo werkt dat niet. In Turnhout hebben we ondertussen geleerd telkens de kinderen te raadplegen, daarvoor gebruiken we een reeks methodieken. En het is duidelijk: in plaats van het traditionele speeltuintje met een schommel willen kinderen liever avontuurlijke spelen met wilgentakken en trage verbindingen door en tussen de wijken. Zo vergroot je hun horizon. Nu steken we ze weg in de achtertuin. Maar door een zone 30 in de wijk en af en toe een knip in de weg, maak je echte woonwijken zonder doorgaand verkeer. Volgens mij kunnen we daar nog veel verder in gaan.'

Wat zijn jullie laatste inspraakervaringen?

Mattias Paglialunga: 'In een leegstaand pand dat we de Stadsfabriek noemen, hebben we twee weken een droomfabriek ingericht waar kinderen vragen over alles konden stellen, over openbare ruimte of over politie. In de klassen maken we een fictieve bustoer door Aarschot of we vragen hen heel klassiek wat ze als burgemeester zouden doen. Voor de tie-

ners bestaat er een app waar ze in de stad kunnen aanduiden waar het leuk is of waar ze zich onveilig voelen. We gebruiken bestaande methodieken om een visie te ontwikkelen waarin we de kinderen vooropstellen.'

Hannes Anaf: 'We hebben pas een fijn inspraakmoment opgezet halverwege de ontwerpfase, dus ná de openstratendag waarbij de kinderen aan hun deur op een iPad konden aanduiden wat al dan niet aantrekkelijk was voor de heraanleg van een speelplein. Op basis van deze gegevens hadden de ontwerpers een maquette gemaakt en tegelijk ook daarvan een lege blauwdruk die de kinderen mochten opvullen. Dat gebeurde op een traditionele avondlijke buurtvergadering die omwille van de kinderen om half zeven begon. De ouders en de kinderen zaten apart, maar om half tien waren er nog kinderen bezig.'

Mattias Paglialunga: 'Goed om die conceptuele werkwijze van bij het begin al op te leggen. Helaas gebeurt dat in de praktijk nog niet.'

Hannes Anaf: 'We proberen duurzame wijken te creëren waar ouderen ook kunnen blijven wonen. In elk geval is participatie erg belangrijk, zonder dat kun je geen kindvriendelijk beleid voeren. Je mag dat niet paternalistisch opleggen vanuit het college of de gemeenteraad. Je staat er verstoeld van hoe goed je kinderen kunt betrekken bij de aanleg van het openbare domein en welke ideeën ze soms hebben.'

Mattias Paglialunga: 'We hebben ons stadsmagazine een maand in handen van de kinderen gegeven, onder enige begeleiding weliswaar, en zo werd het een heus stadsmagazine van en voor kinderen.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

U DENKT ERAAN OM HET PARKEERBEHEER IN UW STAD/GEMEENTE UIT TE BESTEDEN ?

U ZOEKT OPLOSSINGEN OM DE MOBILITEITSPROBLEMEN IN UW STAD/GEMEENTE AAN TE PAKKEN ?

Indigo, wereldspeler in stadsmobiliteit, beheert meer dan 2 miljoen parkeerplaatsen in 500 steden in 17 landen. **Indigo levert ondersteuning in diverse types van samenwerking**, gaande van een typisch dienstverleningscontract tot het volledige beheer en de exploitatie van parkeerconcessies in zowel on-street als off-street contracten, en beschikt hiervoor over een volledig uitgeruste centrale controlekamer. **Dit alles kan u ondersteuning bieden** bij beleidskeuzes betreffende het al dan niet uitbesteden van bepaalde taken van parkeerbeheer, zowel op de openbare weg als in één of meerdere parkings. Wij komen met veel genoeg het **uitgebreide gamma aan diensten** voorstellen. Lees meer op onze website of neem contact op voor meer uitleg.

philippe.vranckx@parkindigo.com | +32 473 52 20 16 | be.parkindigo.com

INDIGO

RUIMTE VOOR DE TOEKOMST

Het label kindvriendelijkheid gebruiken als instrument om aan een lokaal kindvriendelijk beleid te werken helpt om over beleidsdomeinmuurtjes te kijken en resultaten te halen. Het is nooit te vroeg om hieraan te beginnen en u af te vragen hoe kindvriendelijk beleid een plek kan krijgen in het volgende strategisch meerjarenplan. Dendermonde, Temse en Kortrijk deden dit al bij het meerjarenplan 2014-2019.

Label kindvriendelijkheid als **opstap voor breed beleid**

Dendermonde, Temse en Kortrijk behoren tot de vijftien gemeenten die het label 'kindvriendelijke gemeente' al in ontvangst namen. Zij mogen zich dus officieel kindvriendelijk noemen. Dit jaar komen daar nog eens veel steden en gemeenten bij, en ook in 2020 wordt het label opnieuw uitgereikt aan gemeenten die de jury kunnen overtuigen met een sterk lokaal kindvriendelijk beleid. Hier gaat een intens traject aan vooraf en dat lijkt te lonen.

'Toen ons stadsbestuur in Kortrijk voor het programma kind- en jongerenvriendelijke stad koos, was het verschil vlug voelbaar. Plots was er een motivatie en een mandaat om zo'n beleidsoverschrijdende oefening te maken. De kous is daarmee zeker niet af. Het vraagt nog steeds ongelofelijk veel inzet, tijd en overtuigingskracht. Het blijft mensenwerk,' zegt Hannes Vanmeenen die als programmaregisseur

voor de kind- en jeugdriendelijke stad Kortrijk de tijd krijgt om gesprekken te voeren, dingen te onderzoeken, participatie te genereren, beleid uit te stippelen en projecten op te zetten. 'Dankzij zo'n programma blijft het niet bij doelstellingen en ambities alleen, maar kun je die integrale reflex ook effectief in praktijk omzetten. Het is geen losse flodder. Je zet een duurzaam traject uit waarin je een langetermijnvisie aanhoudt en een sterk netwerk ontwikkelt.'

Toen Temse aan het traject begon, zat de jeugddienst er in een identiteitscrisis: 'Doen we nog wat we moeten doen? Moeten en kunnen we niet méér zijn dan een dienst die zich vooral naar de vrije tijd richt? Meer vragen dan antwoorden, en de identiteitscrisis werd nog aangewakkerd door het wegvallen van het sectorale jeugdbeleidsplan,' zegt jeugdconsulent Joke Maes voor wie dat plan altijd een stok achter

de deur was geweest. 'Er waren doelstellingen, acties en vooral budgetten aan gekoppeld om ons ding te kunnen en mogen doen. Met de opmaak van het meerjarenplan stonden we voor de enorme uitdaging iedereen warm te maken voor de categoriale jeugdreflex, aandacht voor kinderen en jongeren in alle beleidsdomeinen. Helaas liepen we dikwijls tegen de muren die diensten hadden opgetrokken om hun eigen domein en budget te beschermen. Al bij al brachten we het er nog goed van af: de budgetten voor jeugd bleven behouden en er werd zelfs een doelstelling "behalen van het label kindvriendelijke gemeente" opgenomen in het meerjarenplan, omdat wij telkens opnieuw enthousiast over het belang ervan hebben verteld.'

Begin op tijd

De aandacht vestigen op de categoriale jeugdreflex was ook in Dender-

Paulien Verbeeck:
‘De politieke mandatarissen dachten dat kinderen onmogelijke ideeën zouden spuien die we nooit zouden kunnen gebruiken. Die angst bleek onterecht.’

monde de aanleiding van de schepen om samen met jeugdconsulent Paulien Verbeeck voor het label te gaan: ‘Toch was het voor de beleidsmakers en de collega’s toen nog niet helder welk parcours we samen zouden afleggen. Meteen werd duidelijk dat we nog veel werk hadden om iedereen warm te krijgen voor het label. Op tijd beginnen aan het creëren van een draagvlak is dus zeker heel belangrijk. Dan is iedereen bij de start meteen mee en kun je met een gemotiveerde ploeg uit de startblokken schieten.’ Daarom zou Paulien Verbeeck als ze terugkijkt, nu eerder kiezen voor een verwoording in het meerjarenplan als ‘De stad kiest ervoor om het traject “kindvriendelijke steden” te doorlopen onder (gedeeltelijke) begeleiding van VVJ om op deze manier al dan niet het label te behalen’. ‘Dat legt net iets minder druk op de schouders van wie het traject moet trekken en het geeft ook meer aan dat je als stadsbestuur de klemtoon legt op het traject en niet zozeer op het label, dat bordje aan de muur.’

In Kortrijk zou Hannes Vanmeenen het behalen van het label – of het opstarten van een traject ernaartoe – wel als doelstelling inschrijven: ‘Welke acties uit het traject voortvloeien, vul je later in, desnoods in een apart document. Ik raad wel aan om dat document door de gemeenteraad te laten bekrachtigen.’ Om flexibel te kunnen werken pleit hij voor enige vaagheid,

want op zich zegt ‘we behalen het label’ of we ‘werken aan een programma kind- en jongerenvriendelijke stad’ weinig. ‘Maar als je alle doelstellingen en acties te nauwgezet in het meerjarenplan opneemt, dan zet je jezelf vast. Hoe betrek je de jongeren er dan nog bij? Bovendien sluit je onverwachte kansen, die er trouwens altijd zijn, uit doordat ze niet binnen bestaande acties of doelstellingen passen. Je moet als persoon of dienst natuurlijk wel voldoende ambitieus zijn en intern de lat voldoende hoog leggen als je vooruitgang wilt.’

Voor de volgende beleidsperiode wil Hannes Vanmeenen voorstellen om die participatieve oefening als concrete actie in het meerjarenplan op te nemen: ‘Als je zes jaar hebt, kun je gerust het eerste jaar investeren in contacten met kinderen en jongeren om samen met hen prioriteiten te bepalen en een niet-limitatief actieplan uit te werken voor de komende vijf jaar. Dankzij het netwerk dat we de afgelopen jaren hebben opgebouwd, denk ik dat de geesten rijp zijn om samen met andere diensten acties voor kinderen en jongeren binnen hun eigen beleidsdomein te

Hannes Vanmeenen:
‘Dankzij het programma kind- en jongerenvriendelijke stad blijft het niet bij doelstellingen en ambities alleen, maar kun je die integrale reflex ook effectief in praktijk omzetten.’

Joke Maes:
‘Er ontstond een hele nieuwe en positieve ambtelijke drive. En die is er nog altijd. Ik blijf ervan overtuigd dat collega’s persoonlijk aanspreken het beste werkt.’

formuleren. Maar veel staat of valt met hoe de nieuwe bestuursploeg haar bestuursakkoord vorm zal geven. Of er veel ruimte zal zijn voor input vanuit administratie en burgers valt moeilijk te voorspellen. In de beleidsbrief van minister Gatz lezen we overigens dat hij heel sterk gelooft in het label “kindvriendelijke steden en gemeenten” als kapstok voor breed en integraal beleid op het lokale niveau. Daarom zou het voor lokale beleidsmedewerkers erg interessant zijn als de BBC-software een code “kindvriendelijk” bevatte. Dan kon je binnen het stedelijk meerjarenplan alle kind- en jongerengerichte acties binnen andere beleidsdomeinen (neem bijvoorbeeld het aanleggen van nieuwe fietspaden) labelen en filteren, waardoor het voor zowel Vlaanderen als de lokale besturen een nuttig monitoringinstrument zou worden om kind- en jongerengericht beleid op te volgen.’

Samen werken voor de jeugd

Paulien Verbeeck stelde tussen de Dendermondse ambtenaren een groeiend gevoel van samenhang vast: ‘We wilden dit traject samen tot een goed einde brengen en aan de jury laten zien dat we niet stilgezeten hadden. Blijven inzetten op dit samenhangsgevoel is belangrijk. Vervangers van kindvriendelijke collega’s proberen we zo snel mogelijk mee te nemen in onze zelfgeschreven visie. De

Zonder label kindvriendelijke stad was er geen schoolstraat of geen Jong Kortrijk Spreekt waarvan kinderen een eigen budget krijgen om in hun eigen wijk te investeren.

STAD KORTRIJK

Vijf fundamenteën

Inhoudelijke inspiratie om het meerjarenplan te verzekeren van goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren vindt u in het memorandum *Vijf fundamenteën voor een goed lokaal beleid voor kinderen en jongeren* van de VVJ op www.vvj.be.

Voor inhoudelijke vragen over kindvriendelijke gemeenten kunt u terecht bij ipichal@vvj.be, T 03-740 76 44

Meer weten over het label? www.kindvriendelijkestedengemeenten.be

Het Vlaamse departement Cultuur, Jeugd en Media verzorgt het secretariaat van het project Kindvriendelijke steden en gemeenten: steffi.destoop@cjsm.vlaanderen.be, T 02-553 69 93.

politieke mandatarissen kregen we pas mee na de participatiefase. Zij dachten dat kinderen onmogelijke ideeën zouden spuien die we nooit zouden kunnen gebruiken in het beleid. Die angst bleek onterecht. De voorstellen van kinderen en jongeren bij de heraanleg van de winkelstraten waren bijvoorbeeld inventiever en meer opbouwend dan die van de middenstandsraad. Sindsdien werken we meer samen met schepenen die bevoegd zijn voor andere beleidsdomeinen, de burgemeester en gemeenteraadsleden, en hebben we in veel dossiers een voet aan de grond. Door deze ontwikkelingen worden de mensen van de jeugddienst als ervaringsdeskundigen gezien en niet alleen als de collega's die voor geslaagde vakanties en springkastelen zorgen. In Dendermonde willen we de jeugddienst echt niet omvormen tot een vrijetijdsdienst. Zo houden we in alle beleidsdomeinen de vinger aan de pols.'

Ook in Kortrijk zijn Hannes Vanmeenen en zijn collega's beter op de hoogte van de lopende projecten in de publieke ruimte en mobiliteit: 'Steeds vaker worden we van bij het begin aangesproken. Er worden sneller en

meer accenten gelegd voor kinderen en jongeren. Zonder programma of label zouden we nog niet zo ver staan. Dan hadden bepaalde pleinen en parken er vandaag anders uitgezien. Dan was er geen schoolstraat of geen Jong Kortrijk Spreekt waarvan kinderen een eigen budget krijgen om in hun eigen wijk te investeren.'

Tijdens het vijftien maanden durende traject naar kindvriendelijkheid in Temse werd er regelmatig gecommuniceerd over de stand van zaken. 'Veel mensen wilden spontaan meedenken en meewerken aan een kindvriendelijke gemeente en door hierover met iedereen te overleggen toonden we voortdurend hoe groot de interesse was,' zegt jeugdconsulent Joke Maes. Wat nog moeilijk bleek bij de opmaak van het meerjarenplan, werd kinderspel in de stuurgroep Kindvriendelijke gemeente. 'Er ontstond een hele nieuwe en positieve ambtelijke drive: muurtjes werden gesloopt, er werd kennis gemaakt met ieders werking... iedereen was enthousiast en zeer bereid binnen zijn beleidsdomein na te denken over kinderen en jongeren en rekening te houden met hen en hun

rechten. En dat is nog altijd zo. Ik blijf ervan overtuigd dat collega's persoonlijk aanspreken het beste werkt.' De collega's van Joke Maes dragen ideeën, suggesties en knelpunten aan. 'Bij een nieuw verkavelingsplan laat de dienst ruimtelijke ordening weten dat het qua groene, open en vrije kinderruimte wel goed zit. Tijdens het herwerken van het politiereglement maakt het diensthoofd een lijst van wat belangrijk is voor kinderen en jongeren. De groenambtenaar suggereerde het kinderopoliereglement in begrijpelijke taal op te stellen. Het diensthoofd burgerzaken deed suggesties om de wachtruimte kindvriendelijker in te richten en de cultuurdienst wil een kinderrechtenspel maken.' Omdat sommige politici het label beschouwen als een van de tientallen labels die de gemeente heeft, wil Joke Maes hen er voortdurend op attent maken dat ze rekening moeten houden met de stem van kinderen en jongeren. Soms staan ze er nog angstig tegenover, maar de succesverhalen laten zien dat het werkt. ■

IMKE PICAL IS COÖRDINATOR PROCESBEGELEIDING VAN KINDVRIENDELIJKE STEDEN EN GEMEENTEN BIJ DE VERENIGING VLAAMSE JEUGDDIENSTEN VZW

TENDER EXPERT

UW OPLEIDINGSSPECIALIST OVERHEIDSOPDRACHTEN

Tender Expert combineert meer dan 100 jaar ervaring in overheidsopdrachten en heeft de ambitie om dé opleidingspecialist in België te worden.

Onze topsprekers: Tony Mortier (Inspectie van Financiën), Marylise Van Goethem (Emmaüs), Johan Geerts (Bureau Geerts), Anja Palmaerts (Apexpro) & Michel Renard (TUC Rail).

Welke opleidingen kan u bij ons volgen?

De nieuwe wet overheidsopdrachten: een praktisch overzicht | 8 februari, 17 april & 7 juni

Goede bestekken opstellen in de nieuwe wet overheidsopdrachten | 8 maart en 17 mei

Onderhandelingsprocedures: de nieuwe mogelijkheden | 24 april

De uitvoering van overheidsopdrachten in de praktijk | 19 juni

Waarom kiest u voor Tender Expert?

TOPKWALITEIT

Alleen de beste sprekers passeren de revue!

PRAKTIJKGERICHT

Alle opleidingen gaan uit van uw praktijk

UP-TO-DATE

Volledig up-to-date met de nieuwe wet!

BETAALBAAR

Meer dan 30% goedkoper dan de markt.

Interesse?

Surf naar www.tenderexpert.be en schrijf u vandaag nog in voor één van onze praktijkgerichte opleidingen.

Of neem contact met ons op 053 22 00 99 - seminars@tenderexpert.be

Schrijf u in op onze newsletter via seminars@tenderexpert.be

Ruimte delen met de anderen

STADIEK

Er is nog weinig ruimte om jong te zijn, terwijl jongeren vandaag veel ruimte nodig hebben. Anderzijds wordt veel ruimte niet, weinig of maar beperkt gebruikt. De Ambrassade vond tijdens haar onderzoek in de voorbije twee jaar mooie voorbeelden van hoe gemeenten jongeren toch de ruimte geven.

Kinderen en jongeren in Vlaanderen en Brussel hebben steeds minder ruimte om jong te zijn. Bevolkingsgroei, verstedelijking, verkavelingswoede en de alomtegenwoordigheid van de auto zetten grote druk op onze ruimte. Terwijl het aantal jonge mensen toeneemt, blijven investeringen vaak uit, waardoor er een groeiend tekort is aan vrijetijdsplekken voor kinderen en jongeren, zowel binnen als buiten. Bovendien hebben onze superdiverse jongeren ook steeds meer diverse vrijetijdsbestedingen, en is er dus eigenlijk net extra ruimte nodig voor deze nieuwe vormen van jeugd experiment.

Tegelijkertijd wordt nog veel ruimte onderbenut. In onze steden en dorpen staan te veel gebouwen en gronden leeg. Deze onderbenutte ruimtes en infrastructuur delen met kinderen, jongeren en hun organisaties biedt veel mogelijkheden om duurzamer en efficiënter om te gaan met onze beperkte ruimte en tegelijk plaats te geven aan jong engagement.

Vele wegen om te delen

Ruimte delen of slim ruimtegebruik gaat over veel meer dan het huisvesten van twee jeugdverenigingen in hetzelfde gebouw. Zo kun je ruimte delen door ze gedeeld te gebruiken en verschillende activiteiten in dezelfde ruimte samenbrengen. Bij tijdelijk ge-

bruik gebruik je de leegstaande ruimte in afwachting van een definitieve bestemming. Private of semipublieke ruimte kun je ook collectief publiek gebruiken, waardoor deze ruimte evolueert tot een ontmoetingsruimte waar iedereen welkom is. Ook hergebruik is mogelijk, dan benut je opnieuw terreinen, gebouwen en constructies die bijna niet meer worden gebruikt. Daarnaast bestaat er ook nog intensivering: dan verhoog je de hoeveelheid gebruikruimte binnen dezelfde oppervlakte, door ruimtelijke ingrepen zoals verdichten, in de hoogte bouwen of ondergronds bouwen.

Schoolspeelplaatsen altijd open

In Leuven en Sint-Niklaas lanceren de gemeentelijke overheden subsidies voor het openstellen van schoolspeelplaatsen. Zo bestaat sinds vorig jaar

de Leuvense Groenplaats, een subsidie voor scholen om hun speelplaats om te bouwen tot een groene en uitdagende speelplek. Scholen die hun buitenruimte openstellen buiten de schooluren, kunnen voor de realisatie van de groene speelplaats dubbel zoveel subsidies krijgen als scholen die dat niet doen. Op die manier wil de stad het aantal toegankelijke groene speelplekken voor kinderen in verschillende wijken en buurten optrekken. Sint-Niklaas voerde vorig jaar een gelijkaardige subsidie in. Er zijn nog andere manieren voor gemeenten om het openstellen van schoolspeelplaatsen te promoten. In Gent ondersteunt de jeugddienst scholen bij hun participatietraject in functie van openstelling, staat de groendienst in voor het onderhoud, en investeert de stad in poorten die automatisch openen en weer op slot gaan op vaste uren.

Gemakkelijk tijdelijk gebruiken

Gent zet al verscheidene jaren sterk in op tijdelijke invullingen. In 2014 initieerde de stad een subsidie voor tijdelijke invulling van publieke ruimte en leegstaande gebouwen, waarmee intussen al een dertigtal tijdelijke invullingen werden en worden ondersteund. Het beleid betreffende tijdelijk gebruik wordt gecoördineerd door de dienst beleidsparticipatie, maar wordt stadsbreed uitgedragen door

Leuvense scholen die hun buitenruimte openstellen buiten de schooluren, kunnen voor de realisatie van een groene speelplaats dubbel zoveel subsidies krijgen.

Stel gebouwen die 's avonds of in het weekend leeg staan, open voor kinderen, jongeren en hun organisaties zodat er letterlijk plaats komt voor jong engagement.

de verschillende diensten. Zo nemen medewerkers van de jeugddienst het peter- of meterschap op voor jongerenprojecten in tijdelijke invullingen. Zij maken de jongeren wegwijs in het stedelijke apparaat en ondersteunen hen om alle administratie in orde te brengen. Broodnodig, zo blijkt, want administratieve vraagstukken – verzekeringen, overeenkomsten, subsidies, boekhouding, fiscaliteit, vergunningen – blijven een enorme drempel voor gedeeld en tijdelijk ruimtegebruik.

Vliegende conciërges

De Antwerpse sleuteldragers vormen een team van vliegende conciërges – aan het werk via de sociale economie – die worden ingeschakeld om niet-commerciële gedeelde infrastructuur of zalen in de stad te openen en af te sluiten. Dankzij de sleuteldragers moet de eigenaar niet altijd zelf aanwezig zijn om gebruikers binnen te laten in het gebouw. Zeker 's avonds of tijdens het weekend is dat een groot voordeel. Een ander belangrijk voordeel van de sleuteldragers is dat zij het gebouw niet enkel openen voor de huurder of gebruiker, maar dat zij de gebruiker ook praktische informatie meegeven over het gebruik van het gebouw, en de ruimte na afloop van het gebruik controleren en veilig afsluiten. Ook Edegem werkt met vliegende

In Gent nemen medewerkers van de jeugddienst het peter- of meterschap op voor jongerenprojecten in tijdelijke invullingen. Zij maken de jongeren wegwijs in het stedelijke apparaat en ondersteunen hen om alle administratie in orde te brengen.

conciërges. De gemeente zet daarvoor een poule van jonge vrijwilligers in die de permanentie in de evenementenzalen van de gemeente verzorgen. Ze openen en sluiten de zaal en staan in voor technische ondersteuning. In ruil voor hun vrijwillig engagement mogen zij gratis naar alle evenementen die in de zalen van de gemeente georganiseerd worden en kunnen zij een basisopleiding geluidstechniek volgen.

Ruimte delen is ruimte creëren

Zonder draagvlak bij de gebruikers, de eigenaar en de buurt heeft gedeeld

gebruik geen kans op slagen. Een goed participatietraject is daarom doorslaggevend. Een aantal mooie voorbeelden zijn te vinden in Gent. Zo wilde de stad bij de renovatie van een van de vleugels van een oude mijnschool inzetten op gedeeld gebruik tussen de Chiro, de jeugdwerkwijziging en het ontmoetingscentrum die elk een deel van deze gebouwvleugel gebruikten. Dankzij een goed inspraaktraject en een sterk ruimtelijk ontwerp dat vertrok van de behoeften van de verenigingen, groeide het aanvankelijk lauwe enthousiasme van de gebruikers voor gedeeld gebruik. Het resultaat: een duidelijke winst voor de verenigingen, want door meer ruimte te delen kregen zij meer ruimte ter beschikking. De stadsbibliotheek van Gent gaat nog een stapje verder. Om het samenleven tussen de diverse bezoekers van de bibliotheek te bevorderen worden jonge ambassadeurs ingeschakeld die hun leeftijdsgenoten aanspreken op gedrag dat niet gepast is in een bibliotheek. Jongeren participeren hier dus zeer actief om gedeelde ruimte te creëren. ■

RAF VERBRUGGEN IS STAFMEDEWERKER
BREED JEUGDBELEID BIJ DE AMBRASSADE

Nog meer tips om in uw gemeente ruimte te delen?
raf.verbruggen@ambrassade.be, T 02-551 13 93

Nogal wat steden investeerden de voorbije jaren in kind- en jeugd vriendelijkheid, maar veel kinderen en jongeren wonen niet in de stad. Ze leven in wat de nevelstad wordt genoemd, ergens tussen de stad en de nog resterende plattelandsdorpen in. Ook daar is de druk op de publieke ruimte groot en dat blijft niet zonder gevolgen voor kinderen.

Wat willen kinderen in hun dorp?

We gaan er nogal snel van uit dat er buiten de stad nog voldoende groen en speelruimte is. Onderzoek van Kind en Samenleving vzw toont aan dat kinderen en jonge tieners met lede ogen aanzien dat ook daar de open ruimte krimpt. De vzw verzamelde informatie in een twintigtal gemeenten en van meer dan 800 kinderen en jonge tieners. Dit verliep telkens als volgt: een kennismakingsgesprek met het gemeentebestuur gevolgd door een wandeling langs de belangrijkste plekken; drie sessies met kinderen of jongeren via de klas of de jeugdbeweging; een voorstelling van de resultaten aan het gemeentebestuur.

Hoe kijken kinderen naar de gemeente waar ze wonen? Wat verwachten ze van hun gemeente?

Wouter Vanderstede ziet vijf belangrijke conclusies van het onderzoek, maar hij raadt gemeenten ook aan naar kinderen en jongeren te luisteren: 'Ze weten doorgaans perfect wat er gaande is. We zijn bijvoorbeeld in enkele onbestuurbaar verklaarde gemeenten geweest, kinderen beseften goed wat er fout liep en wat de gevolgen waren. Vanaf het vierde, vijfde leerjaar hebben ze ook een prima zicht op de gemeente als geheel. Inspraak en participatie van jonge tieners mag dus verder gaan dan

over een specifieke plek. Laat ze eens meedenken over het hele dorp en zelfs over de verhouding met de omliggende gemeenten. Ze brengen interessante inzichten aan die tegen andere belangen kunnen worden afgewogen. Inspraak moet overigens niet altijd zeer formeel zijn. Regelmatig rondlopen in het dorp, observeren en met kinderen, tieners en andere bewoners praten is ook een volwaardige vorm van inspraak.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

De inspraaktool 'Hoe zit is ons dorp' kunt u downloaden op de site van Kind en Samenleving vzw, www.k-s.be, knop publicaties.

Voldoende ruimte om te spelen en te chillen

Kinderen en jonge tieners ondervinden de gevolgen van de sluipende, ongeplande verdichting en de verappartementisering in de nevelstad. Hun gevoel is dat er overal kleine stukjes groen en braakland in het centrum van gemeenten worden verkaveld. Dichtbouwen is een woord dat vaak valt in gesprekken met kinderen. Ze willen dat er groen blijft in de kern van het dorp. Het groen buiten het centrum, zelfs al is dat maar 300 meter verderop, heeft voor hen nauwelijks betekenis. Ze komen er amper, omdat ze niet mogen van de ouders, omdat ze die plekken sociaal onveilig vinden, omdat ze bang zijn voor jagers... Verdichten moet planmatig en duurzaam gebeuren, met aandacht voor voldoende grote en goed gelegen publieke ruimtes in de woonkernen. In te veel Vlaamse gemeenten zijn de private percelen het vertrekpunt en is wat overblijft publieke ruimte. Het resultaat zijn slecht gelegen en slecht functionerende ruimtes en pleintjes, vaak ergens aan de achterkant van woningen.

Aanwezigheid van basisvoorzieningen

Tieners en kinderen vinden basisvoorzieningen zeer belangrijk, dat zijn hun ontmoetingsplekken. De bibliotheek is zo'n voorziening, maar ook het winkeltje dat snoep of chips verkoopt, of de cafetaria van een sporthal waar het toegelaten is op het terras je frietjes op te eten. Ook mobiele voorzieningen zoals de pizzakraam die wekelijks langskomt, zijn aanleidingen om elkaar tegen te komen en wat te blijven hangen. Meestal krijgen die mobiele kramen een plekje op een parkeerterrein, maar eigenlijk zou dat voor kinderen en jongeren een volwaardige publieke ruimte moeten zijn. Een gemeente kan het belang van die plekken erkennen en ze uitbouwen als kwalitatieve ontmoetingsruimtes.

Kinderen en jongeren willen dat er stukjes groen blijven in het centrum van het dorp.

STAD KORTREK

Zelfstandig op pad kunnen

Kinderen en tieners willen zich zelfstandig verplaatsen. Als ze veilig kunnen fietsen, kunnen ze verder kijken dan de eigen gemeente en de complementariteit van dorpen in rekening brengen. We zijn op plekken geweest waar er amper voorzieningen waren, maar die ze toch centraal gelegen vonden. Ze gingen naar de bibliotheek in gemeente 1, naar het frietkot in dorp 2 en voor nog iets anders naar dorp 3. Jonge kinderen maken amper gebruik van de bus, in tegenstelling tot tieners voor wie de bushalte de poort naar een andere gemeente of naar de stad kan zijn. Als de dienstverlening goed is, maken ze er dankbaar gebruik van. De belbus? We hebben geen enkel kind of tiener ontmoet die er gebruik van maakt.

Centrale plekken

Kinderen en jongeren krijgen een band met hun gemeente dankzij goede, centrale plekken. Denk aan publieke ruimtes die aansluiten bij functies zoals de sporthal, het jeugdhuis of de bibliotheek. Door de aanwezigheid van kwaliteitsvolle, centrale plekken voelen ze zich meer verbonden met de gemeente. Is de ruimte verrommeld, dan is de kans groot dat ze weinig emotionele banden ontwikkelen en veeleer onverschillig staan tegenover de gemeente. Dat heeft een invloed op de keuze van woonplaats als ze volwassen zijn.

Sociaal weefsel

Heel wat kinderen en tieners zien het sociale weefsel in de nevelstad verzwakken. Dorpen evolueren naar slaapverkavelingen. In die gemeenten zijn de school en de jeugdbeweging vaak de draaischijven van het sociale leven. Gemeenten moeten dat naar waarde schatten. Om het weefsel te versterken, kunnen ze een actief beleid voeren voor speelstraten, activiteiten, evenementen. Een jaarlijks feest werkt verbindend. Kinderen en tieners vinden het sociale weefsel zeer belangrijk. Net zoals de aanwezigheid van centrale plekken bepaalt het hun verbondenheid met de gemeente.

Speelweefsel in Gent

De stad Gent draagt het label Kind- en Jeugdriendelijke stad sinds 2014. Kindvriendelijkheid is bij het begin van de huidige bestuursperiode opgenomen in de missie van de stad, wat heeft geleid tot een nog steviger verankering in het beleid en voor de opmaak van een actieplan. De 181 nieuwe acties zijn stadsbreed en beslaan nagenoeg alle stedelijke beleidsdomeinen: mobiliteit, welzijn, armoedebestrijding, ruimtelijke ordening, toerisme, sport... Een van de speerpunten is het creëren van een speelweefsel. Dat bestaat uit formele en informele speelplekken en de verbinding ertussen. Kinderen en jongeren moeten zich zo zelfstandig, zo veilig en zo aangenaam mogelijk van de ene plek naar de andere kunnen bewegen. Om het beleid te illustreren stippelde Marianne Labre, programmaregisseur Gent Kind- en Jeugdriendelijke Stad, een zo goed als autovrije fietstocht uit: jeugddienst, Baudelopark, Veermanplein, Visserij, Keizerspark, fietsroute langs de Schelde, Arbedpark, Wolterslaan, Bijgaardepark, Lousbergpark, Rommelwaterpark, Coyendanspark, Veermanplein, jeugddienst. **TEKST** BART VAN MOERKERKE **BEELD** STEFAN DEWICKERE

Fietsers en voetgangers kunnen onder de brug door en hoeven de drukke straat die het stadscentrum met het station Gent Dampoort verbindt niet te kruisen.

De Visserij is een fietsstraat die het stadscentrum en het zwembad Van Eyck verbindt met het Keizerspark en de deelgemeente Gentbrugge.

Het fiets- en voetpad aan de Visserij gaat onder de stadsring R40 door en over de Schelde tot in het Keizerspark.

De Bavobrug over de Reep biedt zachte weggebruikers een alternatief voor de drukke Keizer Karelstraat en leidt hen naar het Veermanplein en het zwembad Van Eyck.

Op het Veermanplein zijn geen formele speeltoestellen geplaatst. De hellende grasvlakken nodigen uit tot spel en doen bij goed weer dienst als ligweide met zicht op het water.

In het Keizerspark is er plek voor de actieve Gentenaar, maar evengoed om rustig te genieten op de groene terrassen aan de waterkant.

De fietsroute richting Melle loopt parallel aan de R40 aan de overkant van de Schelde en komt voorbij nieuwe woonontwikkelingen en groene speelplekken.

Waar vroeger Uitgeverij Het Volk was, is een nieuwe woonwijk opgetrokken met een gemeenschappelijke, avontuurlijke, groene ruimte, het Lousbergpark.

In een sociale woonwijk aan de Wolterslaan is een groen park ingebracht met diverse speelmogelijkheden.

Het vroegere fabrieksterrein van Arbed-Noord is nu een site met drie lobben: kleine industriële activiteiten en sociale economie, een park met speelmogelijkheden voor alle leeftijden, een nieuwe woonontwikkeling.

wijk
n is een
cht, met
en.

Het Coyendanspark
naast de Sint-
Baafsabdij ligt
vlak bij het
stadscentrum.

Gent 27 februari

Kindvriendelijke woonomgevingen

Zie p. 68 en www.vvsg.be/agenda

Midden in
een bouwblok
stonden vroeger
beluikhuisjes.
Die hebben
plaatsgemaakt
voor het
Rommelwaterpark.

JEUGDDIENSTEN BONHEIDEN

Kampcharter verbetert verstandhouding

In Bonheiden verhuren de verschillende jeugdbewegingen hun eigen lokalen aan andere groepen, terwijl ze zelf op kamp gaan. Nadat het kampcharter vorige zomer door minister Sven Gatz met de VVJ, de jeugdbewegingen en de VVSG was ondertekend en gemeenten gevraagd werd dat ook te doen, reageerde Bonheiden meteen positief.

In de zomermaanden draait de jeugd-dienst van Bonheiden op volle toeren. Deze dienst organiseert niet alleen sport- en speelkampen voor de eigen bevolking en de kinderen van zestig andere nabije gemeenten, hij verzorgt ook wijkanimatie in de zomerse speelstraten en in andere wijken met zijn elektrische bike of playmobiel, terwijl hij ook nog eens jeugdbewegingsgroepen uit andere streken in Vlaanderen ontvangt. Net voor de vorige zomervakantie ondertekenden de Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten, de jeugdbewegingen, minister van Jeugd Sven Gatz en de VVSG het kampcharter in de hoop dat de gemeenten met kampplaatsen snel zouden volgen. Bonheiden was de eerste die het deed. Waarom? 'We herkenden ons meteen in de doelstellingen, namelijk de verstandhouding door communicatie verbeteren. Een van de doelstellingen is ook een goede relatie met de burens. Uiteraard mogen spelende kinderen overdag roepen, maar voor de dichte burens is het fijn dat het 's nachts rustig wordt,' zegt schepen Jan Fonderie die al voordien contacten onderhield met de burens van de lokalen van de plaatse-

Jan Fonderie: 'We herkenden ons meteen in de doelstellingen van het kampcharter, namelijk de verstandhouding door communicatie verbeteren.'

lijke jeugdbewegingen die in de zomer verhuurd worden aan andere groepen. 'Zo was er een bouwvallige boomhut van waaruit je rechtstreeks in de slaapkamer van een buurtbewoner keek. Op eenvoudige vraag hebben de jongeren die afgebroken, waarop ze een bak bier cadeau hebben gekregen. Zo zie je dat bemiddeling helpt. Daarom willen we bezoekers duidelijk maken dat ze hier op bezoek zijn, niet dat we een stok achter de deur willen hebben maar wel dat er begrip ontstaat tussen de buurt- en de kampbewoners.' Volgens jeugdconsulente Cindy Goovaerts kun je maar beter goed communiceren en elkaar helpen voor er iets uit de hand loopt. Het gevolg was dat de schepen en de jeugdconsulente deze zomer tien keer zijn uitgerukt om na een aankondigend

telefoontje de jongeren in het begin van hun kampperiode een bezoekje te brengen. 'We heetten hen welkom maar gaven ook tips mee zoals een aantal wandelroutes. Maar het belangrijkste was dat ze ons leerden kennen en ons telefoonnummer hadden voor als er iets gebeurde.' Een van die bezoekers belde om te weten tot hoe laat ze een kampvuur mochten houden. 'Die was duidelijk niet goed geïnformeerd door de kampuitbater. Toch kun je op zo'n moment een helpende hand zijn. Doordat je er bent geweest, durven ze je te bellen,' zegt Jan Fonderie.

Volgens Cindy Goovaerts waren de jongeren dikwijls verrast dat er zoiets als een kampcharter bestond: 'Ze waren blij toen ze hoorden wat het inhield en dat ze bij problemen wisten wat te doen,

wie te contacteren. Daarom hebben we er ook voor gezorgd dat we zeven op zeven de dag rond aanspreekbaar zijn.' Ook buiten het kampcharter wil Bonheiden een kind- en jongerenvriendelijke gemeente zijn met (avontuurlijke) speelpleintjes her en der in de gemeente. Bij verkavelingen van pakweg meer dan tien kavels wordt deze speelruimte aan de promotor opgelegd. Achteraf houden buurtbewoners, vrijwillige en gemachtigde meters en peters, het terrein in het oog. Zij zorgen voor de sociale controle, tippen de diensten als er iets kapot is of fout loopt en bemiddelen zo snel mogelijk. ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Gaat jouw bestuur aan de slag met het kampcharter? Vertel het ons
#lokaalDNA

IS DEZE ADVERTENTIE WEL LEGAAL?

U staat er misschien niet bij stil, maar deze advertentie is onderhevig aan een pak wetgeving. Beeldmerken, auteursrecht, plaatsing, financiën... Meer dan u op het eerste gezicht zou vermoeden. Dat geldt eigenlijk voor de wet in het algemeen. Alles hangt met elkaar samen, zeker bij steden en gemeenten. Dus kunt u maar beter samenwerken met een partner die alle kennis in één huis heeft. Zelfs als het gaat om een advertentie.

Specifiek voor overheden: ruimtelijke ordening - overheidsopdrachten en pps personeelsbeleid - overheidsaansprakelijkheid - administratief recht - grondgebiedszaken - milieu
Mechelsesteenweg 27 - 2018 Antwerpen - T +32 3 232 50 60 - E info@gsj.be - www.gsj.be

 GSJ
ADVOCATEN

Kinderrechtencommissaris **Bruno Vanobbergen** noemt het label kindvriendelijke steden en gemeenten een voorafname van hoe een gemeente er in de toekomst zal uitzien. 'Maar ze is nooit honderd procent kindvriendelijk. Kinderen hebben in deze veranderende samenleving telkens nieuwe problemen die gepaste nieuwe kindvriendelijke antwoorden vereisen.'

STEFAN DEWICKERE

Bruno Vanobbergen (45) behaalde in 2003 het diploma van doctor in de pedagogische wetenschappen met het proefschrift *Geen Kinderspel*. Hij staat als kinderrechtencommissaris al negen jaar aan het hoofd van het Kinderrechtencommissariaat. Het mandaat loopt zes jaar, en is één keer verlengbaar. Het Kinderrechtencommissariaat is bij decreet opgericht door het Vlaams Parlement als onafhankelijke instantie om te zorgen voor een goede naleving en toepassing van kinderrechten in Vlaanderen.

Participatie is belangrijk. Sommige mensen denken dat we al genoeg participatie hebben gehad en dat kinderen mondiger zijn dan vroeger. Maar volgens de meting van de Vlaamse overheid hebben we de voorbije tien jaar qua participatie stappen achteruit gezet. Door te streven naar het label kindvriendelijke gemeente krijgt het lokale bestuur zicht op hoe het de kinderen bij hen vergaat. Alleen een jeugdraad, een kindergemeenteraad of een bezoekje aan de scholen is niet voldoende. Kinderen en jongeren moet je regelmatig aanspreken, er bestaan veel methoden om te weten te komen hoe ze zich voelen, hoe ze zich voortbewegen, welke voorzieningen ze als toegankelijk ervaren, welke plekken ze gevaarlijk vinden. Als je de tijd neemt dit goed in kaart te brengen, teken je op basis daarvan een beleid uit voor de volgende zes jaar.

Het kind bestaat niet. Neem Gent, daar is het heel anders opgroeien in de drukbevolkte Brugse Poort dan in het Miljoenenkwartier waar de kinderen dicht bij huis blijven. In de Brugse Poort spelen ze in de buurt, vaak bij gebrek aan grote tuinen. De leefwereld van deze kinderen is anders, als bestuurder moet je daar oog voor hebben. Ook voor kinderen met een beperking want die hebben andere noden om zich in hun stad of gemeente te kunnen voortbewegen. Keer op keer moet je je bewust zijn van de verschillen in leefwereld en is het belangrijk gepaste antwoorden te formuleren.

Er is veel verbetering mogelijk op het vlak van mobiliteit en verkeersveiligheid. Alle kinderen ouder dan zeven zouden zelfstandig naar school moeten kunnen. Dat betekent dat je bijvoorbeeld zoals in Deinze veel inspanningen moet leveren om fietsen veiliger te maken. Ook het openbaar vervoer kan kindvriendelijk. In die propvolle bussen tijdens de spits laat je je kind van acht niet meereizen. Zorg als overheid dus dat kinderen comfortabel de bus of de tram kunnen nemen. Maar het gaat ook over speelruimte in de buurt, daarvoor is de stadsmonitor interessant en dan zie je grote verschillen. Terwijl het toch een evidentie moet zijn dat kinderen de ruimte hebben om te spelen. We blijven oproepen om hierop in te zetten. En als je speelweefsel creëert zodat kinderen en jongeren van de ene naar de andere plek bewegen via binnenwegen, dan speelt daar ook weer participatie. Een mooi voorbeeld hiervan vinden we in Temse dat vorig jaar het label 'kindvriendelijke gemeente' kreeg. De groendienst heeft daar de kinderen zeer actief betrokken bij het inplannen van speels groen in de wijken.

Iedereen profiteert mee als een buurt toegankelijker of veiliger wordt. Ook groen is belangrijk voor iedereen. Maar om iedereen in de publieke ruimte aan zijn trekken te laten komen, moet een gemeente verbindingen leggen tussen de generaties, voor vertrouwdheid zorgen. Met publieke familiariteit in de publieke ruimte stimuleer je mensen tot ver-

Het kind bestaat niet

STEFAN DEWICHERE

trouwdheid. Denk aan die hele lange banken die ontmoeting creëren tussen mensen die elkaar niet kennen, of aan de barbecuestellen in de parken. Formaliseer dat ook in overlegorganen: hoe kun je ervoor zorgen dat generaties elkaars verzuchtingen kennen? Je zou in elke jeugdraad een vertegenwoordiger van de seniorenraad kunnen zetten en vice versa.

Veel mensen kijken met een romantische bril naar kinderen, ze moeten kunnen spelen en kind zijn. Maar voor veel kinderen is de realiteit anders. Er leeft een grote groep kinderen in armoede en armoede is niet romantisch, sommige kinderen wonen in moeilijke omstandigheden en daar is niets romantisch aan, net zomin als aan kinderen die voor hun zieke ouders zorgen. Kinderen zijn burgers, medeburgers zoals de anderen in de gemeenschap. Als je hen ernstig neemt, hou je in alle domeinen rekening met hen. Een kinder- en jeugdbeleid is meer dan sport, spel en vrije tijd.

Een op de tien kinderen is arm. Gemiddeld. In Brussel loopt het tegen de een op de twee, in Gent en Antwerpen zit het getal ertussenin. Confronterende cijfers, gelukkig doen veel lokale besturen hun best om dit proces te keren. Dat heb ik gemerkt tijdens de research voor mijn boek *Spelen in zwarte sneeuw*. Neem nu Geraardsbergen met frappante cijfers. Hun Huis van het Kind gaat samen met het OCMW naar de scholen

om ervoor te zorgen dat het onderwijs voor iedereen betaalbaar blijft, het biedt opvoedingsondersteuning maar ook een ruilwinkel aan als een concreet antwoord om de kinderarmoede te verminderen.

De ongelijkheid neemt meer toe dan af.

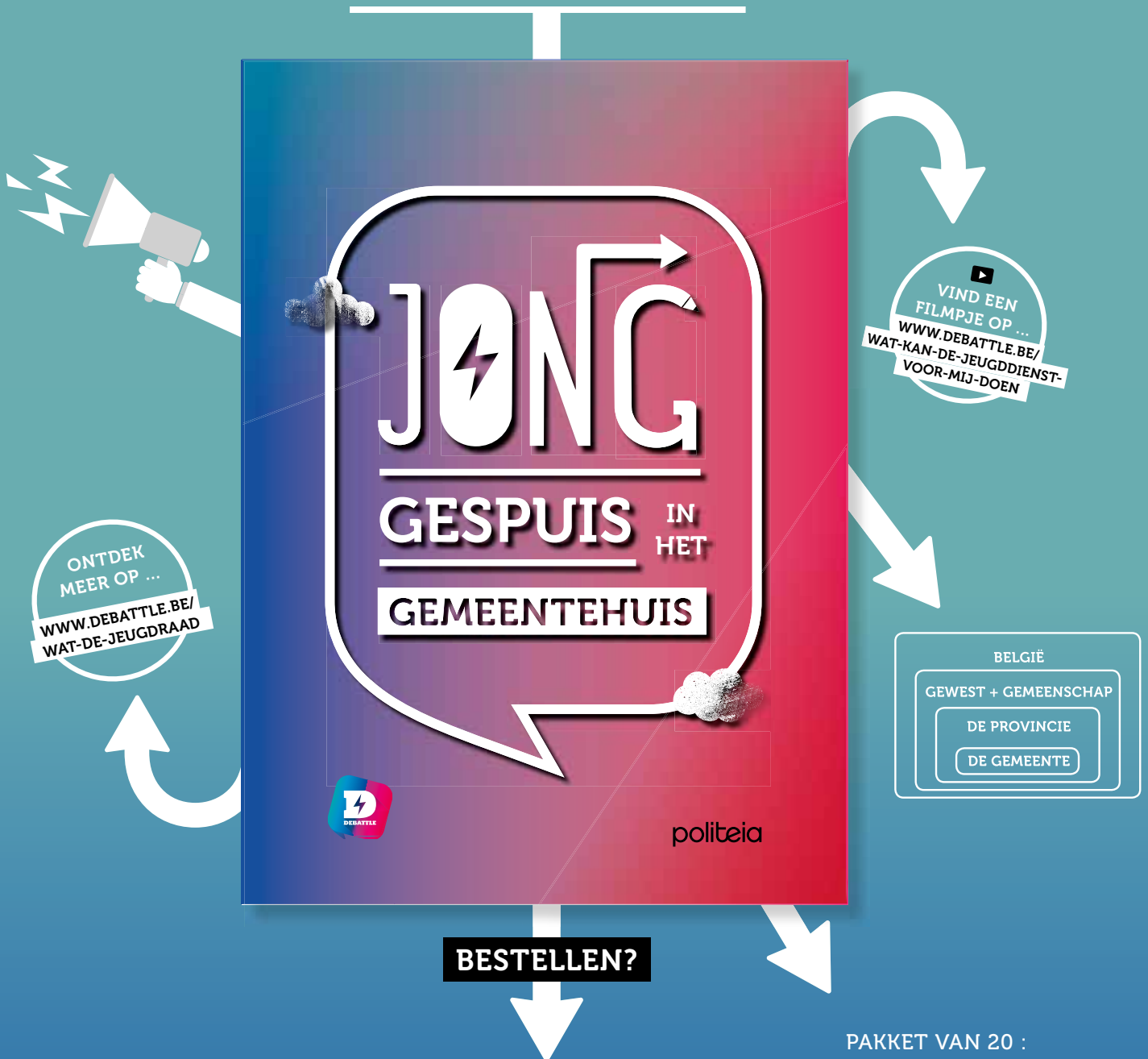
Een strategie op lokaal niveau en het ontwikkelen van een duidelijk plan is vandaag een noodzakelijke opdracht. Het is een belangrijke uitdaging zodat alle kinderen en jongeren een plek krijgen en we er als samenleving voor zorgen dat iedereen aan boord is. Enkele groepen verdienen extra aandacht. Denk aan de jongeren die de jeugdzorg verlaten en op hun achttiende op eigen benen staan. Dat is een zware opdracht voor het OCMW. Het sociaal huis van Mechelen zit hiervoor samen met hun eigen organisatie Cachet vzw aan tafel om hen op het vlak van wonen een antwoord te bieden. Een andere kwetsbare groep bestaat uit de bijna 700 kinderen van de rondtrekkende woonwagenbewoners. Ook hier kan het lokale bestuur een belangrijke rol spelen, want al zijn er voldoende doortrekkersterreinen om drie weken te blijven, er zijn te weinig woonwagenvakanties. Na drie weken moet zo'n familie verder trekken, waardoor de kinderen niet naar school gaan, geen adequate gezondheidszorg krijgen en – wat ze zelf heel erg vinden – geen vrienden kunnen maken. ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

JONG GESPUIS IN HET GEMEENTEHUIS

Laat jongeren weten hoe jouw gemeente werkt!

"Deze publicatie 'JONG GESPUIS IN HET GEMEENTEHUIS' legt het op een bevattelijk manier van naaldje tot draadje uit" – Sven Gatz, Vlaams minister voor Jeugd

PAKKET VAN 20 :
€ 25 (VVSG LEDEN)
€ 29 (NIET LEDEN)

OF VIA
WWW.POLITEIA.BE

**ALS JE JONGEREN
ERNSTIG NEEMT,
HOU JE IN ALLE
DOMEINEN MET
HEN REKENING.
EEN KINDER- EN
JEUGDBELEID IS
MEER DAN SPORT,
SPEL EN VRIJE TIJD.**”

Bruno Vanobbergen

Vlaams Kinderrechtencommissaris

De Vlaamse begroting

door een lokale bril

Zoals ieder jaar ontleedt de VVSG de Vlaamse begroting en gaan we voor u op zoek naar de belangrijkste financiële stromen naar de lokale besturen. We kijken daarbij vooral naar de Vlaamse beleidsdomeinen Kanselarij en Bestuur en Financiën en Begroting.

Kanselarij en Bestuur

3,3 miljard euro bedraagt het belangrijkste begrotingskrediet voor de lokale besturen op de Vlaamse begroting voor 2018. Dat krediet, dat integraal naar de lokale besturen gaat, maakt 7% uit van de Vlaamse begroting. Het is hoofdzakelijk bestemd voor de uitbetaling van het Gemeentefonds en de aanvullende dotaties bij dat fonds. Dat zijn dus middelen die de lokale besturen vrij kunnen besteden. De hoofddotatie van het Gemeentefonds neemt met iets minder dan 2,6 miljard euro de grootste hap uit dit krediet. Ook dit jaar stijgt het bedrag dat op die manier onder de gemeenten en OCMW's verdeeld wordt met 3,5% of zo'n 87 miljoen euro.

Via de aanvullende dotaties bij het Gemeentefonds gaat boven op de hoofddotatie nog eens ongeveer 400 miljoen euro naar de gemeenten. Er zijn in totaal vier aanvullende dotaties bij het Gemeentefonds. Twee worden verdeeld over alle gemeenten: die naar aanleiding van de integratie van sectorale subsidiestromen en die van de Eliacompensatie. De twee andere gaan naar een selectie van gemeenten: die ten gevolge van de inkanteling van het Stedenfonds en die naar aanleiding van de vernieuwde taakstelling van de provincies.

Vlaanderen past de aanvullende dotatie bij het Gemeentefonds na de integratie van diverse sectorale subsidiestromen (sport, cultuur, jeugd, flankerend onderwijs, kinderarmoede, ontwikkelingssamenwerking en integratie) lichtjes aan. Vanaf 2018 worden dezelfde subsidiestromen van de zes faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand ook geïntegreerd in het Gemeentefonds.

Het krediet voor de organisatie van de lokale verkiezingen op 14 oktober bedraagt 4,7 miljoen euro (+7%).

DANIEL GEERBAERTS

Het Grondwettelijk Hof vernietigde namelijk de aparte regeling die voor deze gemeenten nog bestond. Het krediet verhoogt daardoor met 620.000 euro tot 131 miljoen euro. De verdeling tussen de gemeenten wijzigt ook licht, omdat Vlaanderen acht gemeenten extra middelen toekent na de evaluatie van de Vlaamse beleidsprioriteiten voor cultuur.

Dit jaar is er een nieuwe aanvullende dotatie bij het Gemeentefonds. Zeven gemeenten worden gecompenseerd voor de provinciale instellingen die ze overnemen. De vernieuwde taakstelling en financiering van de provincies heeft ook hier dus een impact. In totaal reserveert Vlaanderen 23,8 miljoen euro voor deze gemeenten, een bedrag dat jaarlijks zal worden geïndexeerd. Ook de aanvullende dotatie na de opname van het Stedenfonds in het Gemeentefonds wordt geïndexeerd en wel met 3,5% of zo'n 5,1 miljoen euro tot 151,5 miljoen euro. De dotatie voor de Eliacompensatie wordt behouden op 83 miljoen euro.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur berekent de juiste verdeling van het Gemeentefonds. Het ziet zijn werkingmiddelen niet wijzigen. Met die middelen ondersteunt het agent-

schap de lokale besturen, zet het in op kennisdeling en bouwt het aan een kenniscentrum. Onder de werkingmiddelen vallen ook de subsidies van specifieke investeringen aan de lokale besturen voor het patrimonium van de erediensten, voor crematoria en voor de haalbaarheidsstudies omtrent herbestemmingen van parochiekerken. Het krediet voor de organisatie van de lokale verkiezingen op 14 oktober gaat logischerwijze wel omhoog, tot 4,7 miljoen euro (+7%).

Uiteraard vinden we op de Vlaamse begroting ook middelen terug voor het Investeringsfonds. Dat bundelt de middelen uit het Plattelandsfonds, de budgetten voor stadsvernieuwing en de middelen uit het voormalige (federale) grootstedenbeleid. Het Investeringsfonds blijft op hetzelfde peil als

vorig jaar en bedraagt 33 miljoen euro. Daarnaast zijn er nog middelen voor het stedenbeleid, vanaf dit jaar gegroepeerd op één begrotingsartikel. De in totaal 22,1 miljoen euro zijn bedoeld voor onder meer de Slim-in-de-Stad-prijs, het Smart Flanders-programma en facultatieve subsidies aan Dilbeek, Halle en Vilvoorde.

Vele besturen hebben de afgelopen jaren Audit Vlaanderen al over de vloer gekregen. Om de lonen van Audit Vlaanderen te betalen trekt Vlaanderen voor 2018 3,5 miljoen euro uit. Dat is 477.000 euro minder dan de initiële begroting van 2017. Audit Vlaanderen besteedde in 2017 dan ook meer audits uit dan initieel gepland. In de loop van 2017 verschoof 500.000 euro daarvoor van het loonkrediet naar het werkingkrediet van Audit Vlaanderen. De werkingmiddelen stegen zo tot 3,3 mil-

3,3 miljard euro bedraagt het belangrijkste begrotingskrediet voor de lokale besturen op de Vlaamse begroting voor 2018. Dat krediet, dat integraal naar de lokale besturen gaat, maakt 7% uit van de Vlaamse begroting.

 www.barobelbut.be

 www.facebook.com/barobelbut

Vlaanderen kent verschillende belastingvrijstellingen en -verminderingen toe op de onroerende voorheffing, waardoor gemeenten belangrijke inkomsten mislopen. Gemeenten krijgen daarvoor in bepaalde gevallen een compensatie.

joen euro. Voor 2018 bedraagt het werkingskrediet voor Audit Vlaanderen 3,4 miljoen euro.

Financiën en Begroting

De opcentiemen op de onroerende voorheffing zijn voor de meeste gemeenten de belangrijkste fiscale bron van inkomsten. Ze worden geheven boven op de Vlaamse onroerende voorheffing. Vlaanderen verwacht in 2018 een stijging van de opbrengsten uit de onroerende voorheffing als gevolg van de inflatie (1,79%) en vanwege het toenemende aantal te belasten gebouwen (0,93%). Los daarvan zal Vlaanderen natuurlijk ook een stuk meer opbrengsten uit deze belasting genereren door de gedeeltelijke integratie van de provinciale opcentiemen in de Vlaamse basisheffing.

Vlaanderen kent verschillende belastingvrijstellingen en -verminderingen toe op de onroerende voorheffing, waardoor gemeenten belangrijke inkomsten mislopen. In bepaalde gevallen krijgen ze daar een compensatie voor. Dat is het geval voor de belastingvermindering voor energiezuinige gebouwen en voor het verlaagde tarief voor sociale woningen die verhuurd worden door sociale verhuurkanto-

ren. Vlaanderen schrijft daarvoor in de begroting respectievelijk 9,3 miljoen euro en 1,2 miljoen euro in. De compensatie voor de gedeelde inkomsten vanwege de vrijstelling van investeringen in materieel en outillage werd in 2016 geschrapt. Gemeenten die hierdoor een verlies hebben dat groter is dan de bijkomende ontvangsten uit het Gemeentefonds, krijgen voorlopig nog een compensatie. Het krediet daarvoor bedraagt 19,7 miljoen euro.

Ten slotte is ook het begrotingsartikel van de verkeersbelasting relevant. Deze wordt door de Vlaamse Belastingdienst geïnd, waarna een elfde van de opbrengsten hieruit wordt doorgestort naar de gemeente waar het voertuig werd ingeschreven. Vlaanderen verwacht dat in vergelijking met 2017 de opbrengsten uit de verkeersbelasting met 68,1 miljoen euro zullen stijgen, door de indexering en de aangroei van het wagenpark.

Andere beleidsdomeinen

De financiële stromen vanuit de Vlaamse overheid naar de lokale

besturen beperken zich natuurlijk niet tot de bovenstaande beleidsdomeinen. Hier vindt u een summier overzicht van belangrijke subsidies in de andere beleidsdomeinen. Vlaanderen staat in voor de uitbetaling van de lonen en de werkmiddelen van het gemeentelijk onderwijs. Uit de begroting is niet af te leiden hoeveel deze juist bedragen. Hetzelfde geldt voor de subsidies voor schoolinfrastructuur. Vanuit Welzijn en Gezin zijn enkele grotere kredieten gedeeltelijk bestemd voor de lokale besturen: voor thuis- en ouderenzorgbeleid (2,2 miljard euro), voor de alternatieve financiering vanuit het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (738,7 miljoen euro) en voor thuis- en gezinszorg (681,7 miljoen euro). Ten slotte is er een krediet van 123,6 miljoen euro (-2%) voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties. ■

BEN GILOT IS VVSG-STAFMEDEWERKER FINANCIËN

Zeven gemeenten krijgen een compensatie voor de provinciale instellingen die ze overnemen, zoals Antwerpen voor het fotomuseum.

DANIEL GEERAERTS

public sector

onze diensten.

Forward. Of in het Nederlands: vooruit. We willen het allemaal. Als individu, organisatie en maatschappij. Maar voordat je vooruit kunt kies je eerst een richting. Daar waar je naartoe wil. Bij Randstad Public Sector laten we ons hierbij niet leiden door technologie en data alleen, maar ook door inzicht, instinct en inlevingsvermogen. Tech met een persoonlijke touch. Met onze menselijke analyse van data bieden wij u passende oplossingen. Kijken wij voor u verder dan een cv of vacature. Met slimme tools zien we kansen voordat anderen die zien. Samen spelen we in op de uitdagingen van vandaag en anticiperen op die van morgen. Zo maken we meer mogelijk en betekent vooruitgang ook echt dat we allemaal vooruitgaan. Dat noemen we Human Forward.

U wil weten wat we voor u kunnen doen?
Aarzel niet om contact op te nemen.

Olivier Lefevre
directeur, 0477 97 96 05,
olivier.lefevre@randstad.be

Cosette Verhelst
manager Vlaanderen, 0472 38 42 92,
cosette.verhelst@randstad.be

public.sector@randstad.be
www.randstad.be

human forward.

Een positieve autofinancieringsmarge: doel of fetisj?

Is mijn bestuur financieel gezond? De vraag over de financiële situatie van een gemeente of OCMW verenigt zich al snel tot de vraag of de autofinancieringsmarge positief is. Nochtans, de autofinancieringsmarge zegt wel iets over de financiële situatie van een bestuur, maar zeker niet alles.

Hoe is de financiële situatie van een bestuur? Om dat vast te stellen kijken journalisten of lokale bestuurders al snel naar de autofinancieringsmarge. Dat is logisch, want de autofinancieringsmarge krijgt in de regelgeving een belangrijke rol in de beoordeling van het financieel evenwicht. Het meerjarenplan, en de aanpassingen eraan, moeten financieel in evenwicht zijn. Dat is alleen het geval als onder andere de autofinancieringsmarge in het laatste planningsjaar groter dan of gelijk aan nul is. Voor OCMW's komt daar nog bij dat de som van de autofinancieringsmarges voor de hele duur van het meerjarenplan groter dan of gelijk aan nul moet zijn.

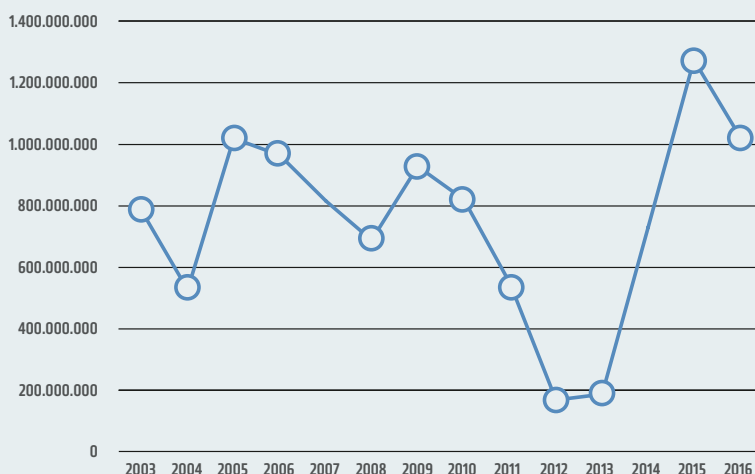
Een positieve autofinancieringsmarge in een bepaald jaar houdt in dat het bestuur in dat jaar de periodieke leningslasten uit haar gewone werking kan betalen. Eventuele reserves uit het verleden spelen hierbij geen rol. De autofinancieringsmarge geeft voor een bepaald jaar dus aan hoeveel van de middelen die het bestuur genereert uit

de gewone werking, er overblijven om, na de vereffening van de periodieke leningsuitgaven, zelf nieuwe investeringen te financieren of om nieuwe leningen aan te gaan en er de aflossingen en interesten van te dragen.

Omdat er aan de autofinancieringsmarge een norm verbonden is, kan een gemeente of OCMW zich niet veroorloven om in het laatste jaar van het meerjarenplan een negatieve autofinancieringsmarge te plannen. Zo'n meerjarenplan zou worden geschorst door de toezichhoudende overheid. Een negatieve autofinancieringsmarge in de andere planningsjaren leidt daarentegen niet tot schorsing.

De autofinancieringsmarge heeft verschillende beperkingen: ze kan vertekend worden, ze kan snel wijzigen en zegt niets over het gevoerde beleid. Belangrijker nog is dat ze niets zegt over de mogelijkheid om noodzakelijke investeringen te financieren.

Evolutie van de autofinancieringsmarge van alle Vlaamse gemeenten samen

De autofinancieringsmarge duidt het bedrag aan dat het bestuur voor nieuwe investeringen overhoudt na alle betalingen van kosten en lopende leningen.

DANIEL GEERLEERS

OCMW's kunnen we niet zo ver teruggaan in de tijd, omdat enkel de gegevens vanaf de invoering van de BBC voorhanden zijn.

Geen totaalbeeld

De autofinancieringsmarge zegt dus iets over de beleidsruimte die een bestuur heeft, maar dat ene cijfer biedt geen totaalbeeld van de financiële situatie van dat bestuur. De autofinancieringsmarge heeft verschillende beperkingen: ze kan snel wijzigen en zegt niets over het gevoerde beleid. Belangrijker nog is dat de autofinancieringsmarge zelfs niet weergeeft of een bestuur de noodzakelijke investeringen kan financieren, en ook niets vermeldt over de mate waarin het in het verleden noodzakelijke investeringen heeft gedaan.

De autofinancieringsmarge kan in bepaalde gevallen zelfs vertekend zijn. Als een bestuur zich financiert met andere vormen dan enkel klassieke leningen waarbij het de schuld niet periodiek aflost, zal de autofinan-

zeringen aan de BBC komen hieraan tegemoet door ook een gecorrigeerde autofinancieringsmarge op te nemen in de beleidsrapporten.

Uit de hoogte van de autofinancieringsmarge valt niet af te leiden of een bestuur goed beleid voert of gevoerd heeft. Zo kan een bestuur dat onvoldoende investeert en 'stilzit', een hoge autofinancieringsmarge hebben. Besturen die zeer actief zijn en veel investeren in actuele en toekomstige behoeften van de bevolking, kunnen dan weer een zeer beperkte autofinancieringsmarge hebben.

De autofinancieringsmarge is ook geen vaststaand gegeven en kan sterk fluctueren. Een bestuur met een positieve autofinancieringsmarge zit dus niet per definitie gebeiteld voor de lange termijn. Omdat besturen geen volledige controle hebben over de onderliggende uitgaven en ontvangsten, hebben ze ook geen volledige controle over de autofinancieringsmarge. Sterk stijgende uitgaven of dalende ontvangsten kunnen de autofinancieringsmar-

cieringsmarge er positiever uitzien dan wanneer het bestuur zich enkel zou financieren met klassieke leningen die regelmatige aflossingen kennen. Dat is bijvoorbeeld het geval bij het gebruik van bulletleningen (leningen waarbij het kapitaal volledig moet worden terugbetaald op de eindvervaldag), bij de uitgifte van obligaties of als een bestuur zijn structurele financieringsbehoefte op lange termijn financiert met commercial paper.

De geplande wij-

ge sterk beïnvloeden. In een periode bijvoorbeeld van sterke inflatie (hoger dan 2%) kan bij gelijkblijvend beleid de autofinancieringsmarge van een bestuur stevig dalen.

Verder zegt de autofinancieringsmarge niets over de mate waarin een bestuur zijn patrimonium in stand houdt. Indien een bestuur hierin onvoldoende investeert, wordt er een verborgen, uitgestelde schuld gecreëerd. Uiteindelijk zal het bestuur immers toch vervangingsinvesteringen moeten doen. Behalve over de instandhouding van het bestaande patrimonium zegt de autofinancieringsmarge ook niets over de financiële marge om noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen te doen. Sommige gemeenten moeten bijvoorbeeld nog enorm zware inspanningen leveren om de noodzakelijke sanering van het afvalwater georganiseerd te krijgen (aanleg rioleringen, kleinschalige waterzuivering). Daarnaast kennen verschillende besturen een achterstand wat betreft onderwijs- of kinderopvanginfrastructuur, moeten ze dringend de woningfaciliteiten voor bejaarden uitbreiden of wachten er grote investeringen in het kader van duurzaamheid en energiebesparing. Welke beleidsmarge blijft er dan na de noodzakelijke vervangings- en uitbreidingsinvesteringen nog over?

De autofinancieringsmarge is dus een manier om naar het financiële evenwicht van een bestuur te kijken. Voor een vollediger beeld moet je meer parameters in de analyse betrekken, denk maar aan de fiscale draagkracht, de politieke marge om de belastingtarieven te wijzigen, het aandeel van de samendrukbare uitgaven in de totale uitgaven, (sterk) dalende ontvangsten of bijvoorbeeld (sterk) stijgende uitgaven in de toekomst.

BEN GILOT IS VVSG-STAFMEDEWERKER FINANCIËN

Een uitgebreide versie van dit artikel kunt u terugvinden in het losbladig handboek *Lokaal Financieel Management*, uitgegeven door Politeia.

slimme stad

Geen

'De essentie van een smart city is dat ze digitale technologie inzet om de levenskwaliteit van de inwoners te verbeteren.' Dat zegt **Dave Carter** die de voorbije dertig jaar voor de stad Manchester aan digitale ontwikkeling werkte.

Dave Carter: 'De meeste politici denken dat het werk gedaan is omdat negentig procent van de mensen een smartphone heeft, maar daarmee is de digitale kloof niet gedicht.'

slimme stad

zonder slimme burgers

Manchester lag in de jaren 1980 op apegapen. De industriële activiteit ging verloren, de werkloosheid piekte, het bevolkingsaantal zakte weg. De stad besliste in 1987 een departement voor economische ontwikkeling op te richten. Dave Carter ging er aan de slag als junior onderzoeker en klom op tot hoofd van het departement. ‘Ik ben van bij het begin met het digitale bezig geweest,’ zegt hij. ‘Enkele mensen bij de universiteit wezen me op het bestaan van zoiets als het internet. Ze waren ervan overtuigd dat dit zeer belangrijk zou worden. We zijn toen op drie sporen beginnen te werken. Uit Frankrijk hebben we het idee van wetenschapsparkeer als spin-offs van universiteiten overgenomen. Samen met de universiteit hebben we het eerste wetenschapsparkeer in het Verenigd Koninkrijk opgezet. Die Manchester-cluster is, naast Londen, uitgegroeid tot het centrum voor bedrijven die met het internet en het digitale bezig zijn. Onze tweede invalshoek was kunst, cultuur en sport. Dat zijn sectoren waarin zeer veel mensen werken, maar waarvoor de stad geen

strategie had. De derde poot was dat we van Manchester een 24 urenstad hebben gemaakt, zoals Barcelona er al een was. We hebben flink gesnoeid in de soms ridicule regeltjes die het ondernemen beknotten en het leven in de stad bemoeilijkten.’

De Manchestercluster gaat over nieuwe ondernemingen, nieuwe werkgelegenheid. Was er ook aandacht voor de digitale vaardigheden van burgers?
‘We hebben een programma opgezet om de digitale kloof te dichten. Concreet hebben we een soort preweb uitgerold, naar analogie met de Digitale Stad in Amsterdam. Via een netwerk van publiek toegankelijke computers kregen zoveel moge-

lijk mensen toegang tot het internet. Dat koppelden we aan een project waarvoor we de mosterd in Denemarken haalden. Daar werden rurale dorpen gelinkt aan het net via een vroege vorm van breedband in het gemeentehuis. We zijn breedband gaan installeren in gemeenschapscentra, in buurthuizen. Vanuit het hele VK kwamen mensen kijken naar wat we deden, we waren de enige stad die naast een internet business agenda ook een internet citizens agenda had. Ons uitgangspunt is altijd geweest dat je geen smart city kunt hebben zonder smart citizens. Die dubbele focus, op business en op burgers, is nog versterkt nadat we het technologieteam in 2004

hebben weggehaald uit het departement economische ontwikkeling. We hebben toen het MDDA opgericht, het Manchester Digital Development Agency dat ik heb geleid tot ik in 2014 voor de universiteit ging werken.’

Hoe belangrijk was de samenwerking op Europese schaal?

‘Ik ben me al snel gaan toeleggen op Europese projecten. Ik leerde in het begin van de jaren 1990 Eurocities kennen, een netwerk van steden zoals Barcelona, Bologna, Den Haag, Keulen. Ook Antwerpen was aanwezig op de eerste vergadering die ik bijwoonde. Op dat ogenblik was geen enkele andere stad in

‘Een slimme stad moet natuurlijk bezig zijn met de mensen die nog geen of nauwelijks toegang hebben tot het net, maar ze moet er zeker ook voor zorgen dat mensen die al op het internet actief zijn, de digitale mogelijkheden ook gebruiken om de kwaliteit van hun leven te verbeteren.’

Dave Carter: 'Je hebt een Europese digitale agenda, landen hebben een nationale digitale agenda waarin ze hun prioriteiten vastleggen, maar uiteindelijk zijn het toch de steden die het moeten doen.'

Groot-Brittannië geïnteresseerd om over het internet te overleggen. We hebben toen samen de belangengroep voor telematica Telecities opgericht, die vanaf 1994 op de steun van de Europese Commissie kon rekenen. Onze band met België en Nederland is altijd zeer sterk geweest, we hebben veel van elkaar geleerd en dat doen we nog altijd.'

In het licht van die ervaring moet de nakende Brexit wel heel ontluisterend zijn.

'Ik ben er zeker van dat de samenwerking zal worden voortgezet. Eurocities wil heel graag dat de steden van het VK bij de werking betrokken blijven. Eigenlijk doet het er niet toe wat er op nationaal niveau wordt beslist, de samenwerking op stedelijk niveau zal blijven bestaan.'

Wat betekent smart voor u?

'Het gaat over het inzetten van digitale technologie om dingen mogelijk te maken zoals betere toegankelijkheid van de gezondheidszorg, het verhogen van het opleidingsniveau van mensen, het aanleren van vaardigheden, het verbeteren van de mobiliteit. De meeste politici denken dat

het werk gedaan is omdat negentig procent van de mensen een smartphone heeft, maar daarmee is de digitale kloof niet gedicht. In Manchester heeft twee derde van de inwoners een zeer goede toegang tot het internet. Maar slechts een derde maakt gebruik van de online stedelijke dienstverlening of heeft online toegang tot gezondheidsdiensten. Een slimme stad moet natuurlijk bezig zijn met de mensen die nog geen of nauwelijks toegang hebben tot het net, maar ze moet er zeker ook voor zorgen dat mensen die al op het internet actief zijn, de digitale mogelijkheden ook gebruiken om de kwaliteit van hun leven te verbeteren. De Europese Commissie spreekt over slimme, duurzame en inclusieve groei. De drie gaan samen. Een slimme stad moet ook duurzaam en inclusief zijn. Op dat vlak is er nog een hele weg af te leggen.'

Hoe ziet u de verhouding tussen de overheid en nieuwe technologie-bedrijven zoals Uber of Airbnb?

'Het heeft geen zin die nieuwe bedrijven te willen stoppen, maar een overheid moet wel reguleren.

Anderzijds moet een stad ook initiatieven nemen om kleine, beginnende bedrijven toegang te geven tot overheidsopdrachten. Nu kan een starter met een briljant idee voor een nieuwe app vaak gewoonweg niet meedingen, omdat kandidaten in sommige gevallen al drie jaar actief moeten zijn of over formulier x of y moeten beschikken. Dublin heeft een interessant project voor *small business innovation research*. De stad trekt middelen uit voor onderzoeksprogramma's die door kleine start-ups worden gedragen. Sommige projecten mislukken uiteraard, en dat mag ook, maar als ze wel lukken zijn ze een opstapje voor een beginnend ondernemer. Het is zeer belangrijk dat steden partnerschappen aangaan met de nieuwe bedrijven op hun grondgebied.'

Gaat het alleen over slimme steden of ook over slimme dorpen?

'Je kunt een fantastisch project doen in 150 dorpen, maar de impact zal niet zo groot zijn als die van een project in een stad als Manchester. Natuurlijk moet je iets doen aan de armoede van vijftig landbouwers in een ruraal gebied, maar ik

ben toch vooral geïnteresseerd in hoe ik digitale technologie kan aanwenden om het probleem op te lossen van de 50.000 inwoners van Manchester die onder de armoedegrens leven. Als je daar resultaat boekt, kun je voor een kantelmoment zorgen dat ook uitdijt naar de omliggende gemeenten. Daarom spreek ik vaak ook van slimme regio's, de stad en haar omgeving.'

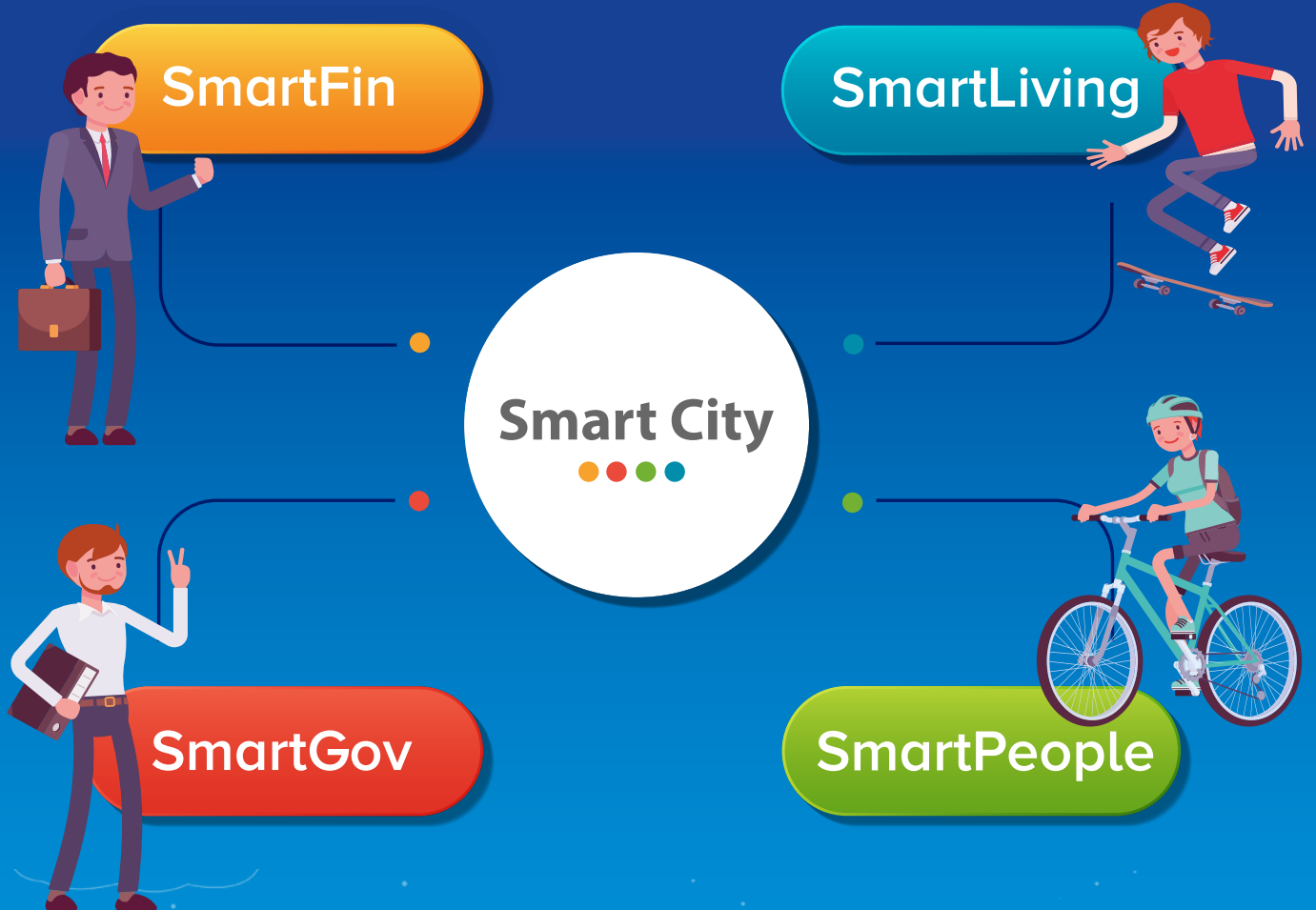
Wat met slimme landen of staten?

'Je hebt een Europese digitale agenda, landen hebben een nationale digitale agenda waarin ze hun prioriteiten vastleggen, maar uiteindelijk zijn het toch de steden die het moeten doen. Zij staan het dichtst bij de bevolking. Met vijf landen met een goede digitale agenda spring je lang niet zo ver als met vijftig steden die een verbetering van de levenskwaliteit van hun inwoners bewerkstelligen.'

Tot slot, wat zijn voor u de prioriteiten in het smart-cityverhaal?

'De stedelijke dienstverlening moet beter zijn dan tevoren, dat is het allerbelangrijkste. Ook cruciaal is dat een stad inwoners voorbereidt op de vaardigheden die ze in de toekomst nodig zullen hebben. Nog maar weinig stedelijke scholen hebben bijvoorbeeld een lab voor 3D-printing. Andere items zijn slimme mobiliteit en slimme energie, maar op mijn lijstje kunnen ze niet aan de top twee tippen.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR
VAN LOKAAL

U stapsgewijs voorbereiden op de wereld van morgen, om zo samen op weg te gaan naar een slimme gemeente met een 360° zicht op burger en maatschappij, een burgernabij bestuur, bereikbaar en bestuurbaar vanop eender welke plek, op eender welk moment. Het bestuur van uw dromen?

Ga de uitdaging aan en ervaar hoe we samen van uw bestuur de slimme stad of gemeente kunnen maken.

Structureel opruimen

Mooimakers is het Vlaamse samenwerkingsverband tegen zwerfvuil en sluikstorten van de OVAM, de gemeenten (VVSG) en Fost Plus. De missie van Mooimakers is ambitieus en helder: Vlaanderen bevrijden van zwerfvuil en sluikstorten. Mooimakers bestrijdt zwerfvuil en sluikstorten op verschillende fronten met grote communicatiecampagnes, een handhavingsweek op zwerfvuil en sluikstorten in heel Vlaanderen, ondersteuning van vrijwilligers en coachingtrajecten van gemeenten. Sinds dat traject ruimt Opwijk structureel op en doen ze het in Willebroek samen.

Acties tegen zwerfvuil zijn voor Opwijk niets nieuws. Zo werkt de gemeente al jaren met vrijwilligers die hun buurt proper houden of vraagt ze aan langdurig werklozen om in de zomer het park

afvalvrij te houden. Toch zag Opwijk de hoeveelheid zwerfvuil de voorbije jaren niet verminderen. Dat hun aanvraag voor een coachingproject door Mooimakers geselecteerd werd, was dan ook een meeval-

Met grote affiches met foto's van de medewerkers van de groendienst aan de rand van de weg wil Opwijk mensen sensibiliseren om geen afval meer op de grond te gooien.

ler. De acties zijn vorig jaar in maart van start gegaan. ‘Het verschil met de vorige acties is dat nu alles meer gecoördineerd verloopt, onze inspanningen worden beter opgevolgd,’ zegt Inez De Coninck, schepen van Leefmilieu van Opwijk. ‘Vroeger planden we alles eerder willekeurig en van opvolging was geen sprake. Dankzij Mooimakers krijgen onze acties bovendien meer zichtbaarheid. Ze worden immers gedragen door de nationale campagne “Doe alsof je thuis bent, gooi je afval niet op de grond”’.

Wat is er ondertussen al gebeurd en gepland? ‘Eerst en vooral hebben we samen met Mooimakers een inventaris gemaakt van alle inspanningen die de gemeente al gedaan had. Met de netheidsbarometer zijn vier metingen uitgevoerd om de zwarte punten in de gemeente aan te duiden. Op basis van de resultaten zetten we op sommige plaatsen vuilnisbakken bij of verplaatsen we ze en elders halen we ze weg,’ zegt Inez De Coninck. Verder wordt het veegplan van de gemeente opnieuw bekeken en worden de vrijwilligers op de actiekaart van Mooimakers toegevoegd.

Er was ook overleg met de scholen. ‘Op sommige plaatsen kwam het zwerfvuil duidelijk van leerlingen die er dagelijks langskwamen. Daarom zijn we heel blij dat vijf van onze scholen zich na dat overleg registreerden voor Operatie Proper.’ Tot slot plaatst Opwijk binnenkort grote affiches met foto’s van de medewerkers van de groendienst naast de wegen. ‘Zo willen we de mensen sensibiliseren en stimuleren om geen afval meer op de grond te gooien.’ Binnen een jaar loopt de samenwerking met Mooimakers voor Opwijk af. ‘Wat we na die samenwerking zeker niet willen, is hervallen in ad-hocacties,’ besluit Inez De Coninck. ‘We zijn een kleine gemeente en er is veel werk, maar die integrale strategie waarbij de vijf pijlers van het zwerfvuilbeleid bewerkt worden, willen we zeker voort-

zetten. Ook het helikopterperspectief op de problematiek willen we behouden. Alleen zo kunnen we werken aan een blijvende mentaliteitsverandering.’

Samen voor proper en net

De voorbije zomer lanceerde Willebroek zijn nieuwe huisstijl. Daar hoort ook de slogan ‘Da’s Willebroek’ bij. Aan die slogan hing de gemeente meteen haar nieuwe werkwijze voor een schone gemeente op. Willebroek voert al langer op verschillende domeinen strijd tegen een vuil straatbeeld. Zo waren de zwarte punten in de gemeente bekend, de glasbollen op plaatsen met weinig sociale controle waren al weg. ‘Maar we misten een integrale handelwijze, onze verschillende acties waren niet met elkaar verbonden en dus niet op elkaar afgestemd,’ zegt Maaïke Bradt, schepen van Leefmilieu van Willebroek. ‘We waren ons al een tijdje van dat probleem bewust. Toen Mooimakers opriep om deel te nemen aan hun coachingtraject, hebben we dan ook niet gearzeld en een aanvraag ingediend. Die werd – gelukkig voor ons – aanvaard.’

Een integrale werkwijze betekende eerst en vooral gezamenlijk overleg met de gemeentelijke diensten. Maaïke Bradt: ‘Met de dienst samenleving, de dienst communicatie, de milieupolitie en de technische dienst hebben we onder leiding van Mooimakers zeven werkgroepen opgestart. In elke werkgroep zat een medewerker van elke dienst. De eerste keer dat die groepen samenkwamen, was tijdens twee aparte marathondagen. De bedoeling is immers niet alleen het zwerfvuil en het sluikestorten aan te pakken, maar te streven naar schone straten en mensen bewuster te maken van het belang van sorteren.’

Een dringend probleem in Willebroek waren de slapende diftar-containers. ‘998 containers in onze gemeente werden niet gebruikt,’ zegt Maaïke Bradt. ‘Dat is zowat een op tien, dat is niet

normaal.’ Willebroek schreef de eigenaars van die containers een kordate brief. Daarop regende het reacties. ‘Meer dan de helft van die eigenaars reageerde. Sommigen vertelden dat ze hun afval meenamen naar familie of

Van plan naar actie

Overleg met alle stakeholders.

Inventaris van de bekende zwarte punten op de kaart, een lijst van alle geleverde inspanningen, vrijwilligers worden aan de actiekaart toegevoegd.

Metten: met de netheidsbarometer worden zwerfvuil en sluikestorten in kaart gebracht.

Actie: er wordt een actieplan opgesteld om de problemen tegen te gaan. Daarbij wordt rekening gehouden met de vijf pijlers van het zwerfvuilbeleid.

Evalueren: er zijn tussentijdse evaluaties en besprekingen.

Inez De Coninck: ‘We zijn een kleine gemeente en er is veel werk, maar de integrale strategie waarbij de vijf pijlers van het zwerfvuilbeleid bewerkt worden, willen we zeker voortzetten.’

Maaïke Bradt:
'Ter bestrijding van de hondenpoepoverlast stippelden we aan de hand van de probleemzones een leuke hondenwandeling uit. Op die manier veranderde iets negatiefs in iets positiefs voor iedereen.'

het werk, anderen dat ze het bij het bedrijfsafval van hun zaak deden of dat ze gewoon geen restafval hadden.' Al die brieven werden beantwoord met uitleg over de wettelijke bepalingen die van toepassing zijn. 'Sindsdien zijn er toch al meer dan 200 slapende containers in gebruik. Bij de mensen die hun container nog altijd niet gebruiken, bekijken we binnenkort samen met Ivarem welke acties we zullen ondernemen. Huis-aan-huisbezoeken zijn bijvoorbeeld een optie.' Daarnaast werden de veegplannen van de gemeente herbekeken. Elke straat wordt nu jaarlijks minstens vijf keer geveegd en voor de reinigingsdienst werd weekendwerk ingevoerd om de gemeente ook in het weekend proper te houden. 'Dan wordt er vooral in het centrum van de gemeente geveegd en worden de publieke vuilnisbakken leeggemaakt,' zegt Maaïke Bradt. 'Een paar keer per jaar is er in drukke straten bovendien parkeerverbod, zodat ze grondig gereinigd kunnen worden.' Verder verminderde Willebroek samen

Tips voor een goed afvalbeleid

Communiceer over wat u doet, ook al doet u dat al jaren.

Vorm problemen om tot positieve acties waar inwoners voordeel uit halen.

Toon eerst zelf hoe het moet, stimuleer inwoners daarna om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Betrek zoveel mogelijk partners bij het beleid.

Houd tussentijdse evaluaties en besprekingen.

met Mooimakers in een aantal buurten de hondenpoepoverlast. Maaïke Bradt: 'Eerst werd het probleem in een werkgroep besproken, daarna stippelden we aan de hand van de probleemzones een leuke hondenwandeling uit. Op die manier veranderde iets negatiefs in iets positiefs voor iedereen. Eind oktober zaten we met de hondeneigenaars aan tafel. Zij wilden graag een loopweide waar honden vrij kunnen loslopen. Daar zijn we op ingegaan.' Zodra de wandeling en de locatie van de loopweide vastliggen, wil Willebroek bovendien de andere pijlers van het afvalbeleid inzetten. 'Zo zullen we breed communiceren over de uitgestippelde wandeling, zal de milieupolitie toezicht houden, zullen we zorgen

dat de probleemzones er mooi verzorgd uitzien en zetten we binnenkort vrijwillige "hondenstewards" in die de mensen aanspreken. Als ambassadeurs van onze gemeente zullen de stewards ook onze boodschap over een proper Willebroek uitdragen. Door van bij het begin met de hondeneigenaars te praten en hen bij alles te betrekken hopen we dat zij hetzelfde doen.' En dat is uiteindelijk wat de gemeente Willebroek voor haar hele afvalbeleid wil, dat het gedragen wordt door alle inwoners van de gemeente. Want samen voor proper en net, da's Willebroek. ■

SARA COESSENS IS VVSG-PROJECTMEDEWERKER
OPENBARE NETHEID

17 tot 31 maart Doe mee aan de grote lenteschoonmaak 2018

Duizenden vrijwilligers helpen bij het opruimen van het zwerfafval en maken de straten schoon. Mooimakers.be ondersteunt deze initiatieven met opruimmateriaal en een communicatiecampagne.

Mooimakers.be/lenteschoonmaak

DIGITAAL = NORMAAL

EANDIS HELPT JE OP WEG MET HANDIGE WEBTOOLS

ONTDEK SNEL HOE JIJ JOUW KLANTEN NOG BETER KAN ONDERSTEUNEN

Vraag je aansluiting gas/elektriciteit aan
www.eandis.be/nieuwe-aansluiting

Geef je meterstanden door
www.eandis.be/meterstand-doorgeven

Geef je groenemeterstand door
www.eandis.be/groenemeterstanden-doorgeven

Vraag een gratis energiescan aan
www.eandis.be/energiescan-aanvragen

Meld een defecte straatlamp
www.eandis.be/defecte-straatlamp-melden

Vraag een BENOVatiepremie aan
www.eandis.be/premie-aanvragen

Vraag een elektrische laadpaal aan
www.eandis.be/laadpaal-aanvragen

Stel je kandidaat als BENOVatiecoach
www.eandis.be/BENOVatiecoach-worden

Meld je zonnepanelen aan
www.eandis.be/zonnepanelenmelden

Volg je energieverbruik op
www.eandis.be/verbruikswijzer

JIJ MELDT ONS

WIJ MELDEN JOU

Hoe zit het met die stroomonderbreking?
www.eandis.be/stroomonderbrekingen

Wat als ik geen stroom heb in huis?
www.eandis.be/geenstroom

Zoek een klantenkantoor van Eandis
www.eandis.be/klantenkantoren

Waar werkt Eandis in mijn buurt?
www.eandis.be/werkeneandis

Zoek een oplaadpunt voor je budgetmeter
www.eandis.be/oplaadpunten

eandis

altijd in uw buurt

Vorige zomer installeerde centrumleider Nathalie Van Achte van het lokale dienstencentrum 't Binnenhof samen met haar medewerkers en vier talentenscouts in drie wijken in Laarne een zorgnetwerk Laarne Inclusief ofte LINC. Het stimuleert burenhulp, detecteert signalen bij kwetsbare mensen en brengt mensen in contact met hulp- en dienstverlening. Vooral brengt het sociaal contact tot stand met en onder mensen die moeilijk bereikt worden en die hun talenten en mogelijkheden weinig ontwikkelen.

Talentenscouts maken een zorgnetwerk

‘Op het gemeentehuis kwam een mevrouw langs die een verwarde indruk maakte. De onthaalbediende signaleerde dit aan ons. Alles wees op dementie, maar we kunnen dit zonder hulpvraag niet zomaar natrekken,’ vertelt Nathalie Van Achte, centrumleider van het lokale dienstencentrum 't Binnenhof in Laarne. Daarop vroeg ze Frank Vanvooren, een vrijwillige talentenscout uit dezelfde buurt, eens bij die dame langs te gaan. Tijdens zijn bezoek merkte hij hoe onzeker en verward ze was, en dat ze de dingen niet meer zo goed begreep. Dankzij de folder die Frank had achtergelaten, nam de zoon contact op met 't Binnenhof. Nathalie Van Achte sprak met de zoon en de vrouw zelf die door haar mentale problematiek geïsoleerd was geraakt en eronder leed. ‘Daarom hebben we haar aangeboden regelmatig in het buurtrestaurant te komen eten,’ vertelt Nathalie Van Achte. Ze informeerde de zoon ook verder over de diensten van het OCMW, zoals het centrum voor dagverzorging De Dagvinder waar de dame nu elke week een dag naartoe gaat. Een talent uit haar buurt gaat ook enkele keren in de week met haar wandelen of boodschappen doen. ‘Ik probeer altijd de familie zo goed

mogelijk te informeren over de mogelijkheden waardoor mensen zolang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Meestal kennen familieleden de hulpverlening, zoals thuiszorgdiensten, veel te weinig. Maar het aanvaardingsproces bij de familie vraagt ook om omzichtigheid en fijngevoeligheid. Dat werkt, zo kwam de dame uit het voorbeeld zopas met zoon en dochter naar de ontmoetingsdag voor mantelzorgers. Hun netwerk is in Laarne heel sterk uitgebouwd.’

Talentenscouts

De vrijwillige talentenscouts zijn de spilfiguren in het zorgnetwerk. Het is niet gemakkelijk om een goede talentenscout te vinden. En voor hen is het moeilijker om talenten te scouten dan wensen of behoeften. Maar bij signalen die duiden op onderliggende behoeften of wensen, moeten de talentenscouts aandacht hebben voor de privacy van mensen, zeker als ze mensen met elkaar in contact brengen. Elk jaar gaan de talentenscouts van Laarne bij iedereen langs en om de maand komen ze samen voor vorming over signaaldetectie of opleiding in gesprekstechnieken. Tijdens een intervisie leren ze van elkaars ervaringen.

Frank Vanvooren:
‘Mensen appreciëren het heel erg, als je bij hen aanklopt en hun persoonlijke aandacht schenkt vanuit een oprechte interesse voor wat zij in hun leven op dat ogenblik belangrijk vinden.’

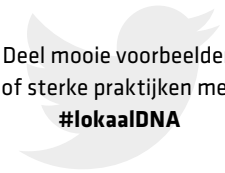
Frank Vanvooren is zo'n talentenscout, voor hem bestaat de waarde van het zorgnetwerk erin dat het voor alle mensen van de buurt is: ‘Het aanbod van het lokale bestuur en zijn OCMW-dienstencentrum is in Laarne goed ontwikkeld. Mensen krijgen informatie over het aanbod en zijn vervolgens vrij om er gebruik van te maken. Voor veel kwetsbare mensen is de drempel hiervoor te groot. Daarom ga ik het als talentenscout bij de mensen vragen. De

De vrijwillige talentenscouts zijn de spilfiguren in het zorgnetwerk, elk jaar gaan ze bij iedereen in Laarne langs.

DANY DEVULF

Deel mooie voorbeelden of sterke praktijken met **#lokaalDNA**

ene wil meer aansluiting bij de buurt of wens gezelschap om samen activiteiten te ondernemen, anderen hebben meer ondersteuning of zorg nodig of willen weten waar ze met hun zorgen terecht kunnen. Daarnaast zijn er mensen die hulp nodig hebben voor hun persoonlijke administratie, of bij klusjes zoals het vervangen van een lamp. Mensen appreciëren het heel erg, als je op die manier bij hen aanklopt en hun persoonlijke aandacht schenkt vanuit een oprechte interesse voor wat zij in hun leven op dat ogenblik belangrijk vinden.' Ze waarden het nog extra doordat je het bij hen thuis, in een veilige omgeving, vraagt, meent Frank Vanvooren: 'Ook als ze geen gebruik willen maken van het ondersteunings- en zorgaanbod. Dan zeggen ze dat het nog niets voor hen is. Andere mensen, die wel met iets zitten, spitsen meteen de oren. Vrij snel leggen ze moeilijke vragen en problemen op tafel. Zo detecteer ik meteen grotere zorgproblemen, die zich meestal onder de radar bevinden, door ontkenning, schaamte of sociale armoede. Voorbeelden te over, van een alleenstaande dame die gedomineerd werd door de kinderen tot iemand met rugklachten voor wie de tuin te groot was geworden om te onderhouden. Er was die slechtiende vrouw die een goed sociaal netwerk had, maar beseftte dat de situatie door haar toenemende zorgvraag moeilijk houdbaar zou blijven. Verschillende mensen wachtten op een serviceflat maar vonden de weg niet naar een begeleidend gesprek hierover. Er was een probleem met lawaaiiger kinderen en

LAVIA AERTS

oudere burens. En een koppel gaf aan dat hun zoon goed werd begeleid in de psychiatrie, maar dat zijzelf aan hun lot werden overgelaten.' Tijdens zijn huisbezoeken ziet Vanvooren het sociale isolement en het niet-aangepast wonen als rode draad, zowel in de grote villa's in de iets rijkere buurt als in de sociale woonwijk waar mensen in de woonkamer op een sofa slapen omdat ze de trap niet meer op kunnen.

Iedereen heeft talent

Naast het opvangen van signalen en het daarna detecteren van wensen en behoeften, wordt het zorgnetwerk vooral geschraagd door mensen die iets willen doen voor hun buur. De talentenscouts merkten tijdens de huisbezoeken dat burens nog veel voor elkaar doen, ze brengen een brood mee, vegen het trottoir of steken een handje toe in de tuin. Ook dat brengen de talentenscouts in kaart om de talenten te koppelen aan behoeften. Voor Nathalie Van Achte is dit heel delicaat: 'Hiervoor moet je de mensen goed kennen. Bovendien kun je niet zomaar "matchen". Je kunt mensen sensibiliseren, informeren en

bijbrengen. Dan moet je het loslaten en klikt het tussen deze mensen of niet. Soms ontstaat een stroomversnelling. Hoe groter een netwerk, hoe beter het werkt, want dan heb je meer talenten in het aanbod en is het gemakkelijker om te matchen. Zo voltrekt sociale cohesie zich vrij organisch.' Bovendien wordt de dienstverlening van het OCMW niet alleen meer zichtbaar en bekender maar wordt het beeld van het OCMW bijgesteld. Mensen leren dat het meer is dan financiële steun aan minder begoede mensen. Niet alleen de beeldvorming van het OCMW wordt positiever, ook kwetsbare mensen krijgen een positiever zelfbeeld wanneer hun onzekerheid vermindert.

Leiderschap en visie

Om buurtgerichte zorg te organiseren, zoals met Laarne Inclusief, zijn leiderschap en visie erg belangrijk. 'De OCMW-voorzitter en secretaris stonden achter ons voorstel. De OCMW-raad gaf en geeft kansen en de nodige ruimte om ze te kunnen realiseren. En we hadden een potje geld vanuit de provincie om LINC op te starten. Maar vooral hebben we mensen zoals Frank

LAVIA AERTS

Nathalie Van Achte:
‘Hoe groter een netwerk, hoe beter het werkt, want dan heb je meer talenten in het aanbod en is het gemakkelijker om te matchen. Zo voltrekt sociale cohesie zich vrij organisch.’

en de drie andere talentescouts. Mensen die zich helemaal wilden en willen smijten,’ zegt Nathalie Van Achte. ‘Op een bepaald moment moet je met zijn allen durven starten,’ vult Frank Vanvooren aan. ‘Alle voorwaarden waren aanwezig: de visie, groen licht, de stuurgroep, de structuur. Vervolgens zijn we aan de slag gegaan, zijn we de mensen in de wijken gaan opzoeken, niet bevreesd voor het onbekende. Zoals vogels die vertrouwen op de kracht van hun vleugels.’

Zo sorteert LINC effect, het is een manier om rechtstreeks in contact te komen met alle inwoners, alleenstaanden, jonge gezinnen, ouderen of nieuwkomers. De talentescouts slagen erin mensen te bereiken die meestal onder de radar blijven en niet de ondersteuning en zorg krijgen die ze nochtans nodig hebben. Door de registratie van de huisbezoeken verzamelt het OCMW een schat aan informatie over bekommernissen en maatschappelijke uitdagingen, maar ook over plaatselijke talenten, capaciteiten en mogelijkheden. Dit stelt het OCMW in staat niet alleen in te spelen op individuele wensen en behoeften in de samenleving, maar ook structureel beleidsmaatregelen uit te werken in het kader van sociaal lokaal beleid, die

perfect aansluiten op wensen en behoeften van de lokale gemeenschap. Bovendien draagt LINC bij tot een sterke sociale cohesie en een solidaire, inclusieve samenleving, waaraan kwetsbare mensen net zoals iedereen deelnemen. Daartoe worden ze door de talentescouts en de talenten in de buurt in hun kracht gebracht en kunnen ze thuis op hun vragen ondersteuning en zorg krijgen, zo lang als dat mogelijk en wenselijk is, zowel met informele als professionele hulp- en dienstverlening. Bovendien weten ook de mantelzorgers en vrijwilligers zich ondersteund. Laarne Inclusief is met andere woorden een voorbeeld van hoe de vermaatschappelijking van zorg op een juiste manier kan worden gerealiseerd. Met een regisseursrol voor het lokaal dienstencentrum in het organiseren van buurtgerichte zorg.

Uitdagingen

Na een positieve tussentijdse evaluatie binnen de OCMW-raad in november 2017 kunnen Nathalie Van Achte, haar medewerkers en de talentescouts hun zorgnetwerk verbeteren en versterken. De positieve ervaringen plaatsen LINC meteen ook voor uitdagingen. Een zorgnetwerk heeft intensieve opvolging nodig door de verantwoorde-

lijke centrumleider en een duidelijk engagement van de maatschappelijk werker. Bij het groter worden neemt de registratielast toe, want er zijn meer huisbezoeken, meer problemen, meer talenten, meer matches. LINC zoekt dan ook volop naar nieuwe werkwijzen, zo werkt het met ‘ankerpunten’, mensen die de buurt kennen en signalen kunnen opvangen in plaats van de talentescouts. Dat kan de plaatselijke handelaar zijn, de apotheker of iemand anders die in de wijk woont, maar ook een partnerorganisatie die actief is in de wijken. Om het zorgnetwerk uit te breiden gebruikt LINC in de toekomst een soep- of koffiekar om zoveel mogelijk drempels weg te werken voordat de talentescout er aan de slag gaat. Zo maken buurtbewoners al op een informele manier kennis met het zorgnetwerk.

Naast de soep- of koffiekar denkt LINC ook aan evenementen voor de diverse stakeholders in Laarne, aan een webpagina of een onlinebuurtplatform. Want ook via een buurtplatform kunnen mensen in contact komen met hun burens, hetzij digitaal, hetzij in *real life*. ■

DANY DEWULF IS VVSG-STAFMEDEWERKER
VERMAATSCHAPPELIJING VAN ZORG

Een bewakingsfirma voor
je kantoor klinkt logisch.
En voor je netwerk?

Risico's beperken

Meer dan 250 cybersecurity-experten waken 24/7 over uw IT-infrastructuur en beschermen uw business tegen hackers en cyberaanvallen.

Met de beste digitale beveiliging bent u ook morgen mee.

Ondernemen in de digitale wereld start op

proximus.be/ookmorgenmee

proximus
Altijd dichtbij

Cahier Kinderopvang

LOKAAL OVERLEG KINDEROPVANG

GEEF MEER PIT AAN JOUW LOKAAL OVERLEG

Wetgeving

Cahier Kinderopvang
Lokaal Overleg
Kinderopvang

Praktische
Tips

Praktijk-
Voorbeelden

BESTELLEN?

OF VIA
WWW.POLITEIA.BE

7 B's:

7 B's van toegankelijke kinderopvang

- ↳ Begrijpbaarheid
- ↳ Betaalbaarheid
- ↳ Beschikbaarheid
- ↳ Bereikbaarheid
- ↳ Bruikbaarheid
- ↳ Betrouwbaarheid
- ↳ Bekendheid

Toffe opvang waar je groot van wordt

Vorig jaar won de buitenschoolse opvang van Sint-Truiden de Gouden Kinderschoen in de categorie samenwerking. Samen met de vzw IN-Z (spreek uit als Inzet), een sociale-economieonderneming met ervaring in preventieve gezinsondersteuning, maakt Sint-Truiden van de naschoolse kinderopvang een zinvolle vrijetijdsbesteding.

Elke week gaan 120 Truiense kinderen naar zelf gekozen extra buitenschoolse activiteiten dicht bij huis.

STEFAN DEWICKERE

Toen in Sint-Truiden de vraag naar buitenschoolse kinderopvang veel groter werd dan het antwoord dat de initiatieven buitenschoolse kinderopvang konden bieden, besliste de stad een totaal ander interessant en aantrekkelijk vrijetijdsaanbod uit te werken, met bijzondere aandacht voor ontwikkelingskansen, en dan vooral voor die van de meest kwetsbare kinderen. Nu bereikt dit project elke week 120 kinderen. In een aantal centrum- en dorpscholen van Sint-Truiden wordt één dag per

week een talentendag georganiseerd, in sommige andere scholen is dat zelfs vier dagen per week. De school laat op tijd aan een brugfiguur weten welke activiteiten ze hoeveel uren nodig hebben. Om een aanbod op maat van die school uit te werken kan die brugfiguur zestien verschillende diensten inzetten: cultuurcentrum, musea, erfgoed en de amateurkunsten, maar ook het deeltijds kunstonderwijs en de sportclubs. De ouders krijgen de informatie over de activiteiten op deze talentendagen op school mee via de maandelijkse flyer.

Soms worden daarin ook de ouders opgeroepen om hun talenten in te zetten voor de kinderen in de opvang. Zo legt het project met IN-Z verbanden tussen de scholen, de vrijetijdsorganisaties en de welzijnsdiensten. Alle kinderen van drie tot twaalf jaar krijgen de kans op een bredere leer- en leefomgeving waarin ze zich volop kunnen ontwikkelen tijdens activiteiten binnen en buiten de schooluren. Dankzij deze samenwerking wordt de stedelijke kinderopvang ontlast, leren kinderen de vrijetijdsdiensten beter

DE GOUDEN KINDERSCHOEN

STEFAN DEWICKRE

De Gouden Kinderschoen is een initiatief van de VVSG Steunpunt Kinderopvang dat inspirerende, lokale projecten voor kinderopvang in de kijker zet. De jury bekroonde het initiatief van Sint-Truiden met de Gouden Kinderschoen 2017 in de categorie samenwerking, omdat

het vorm geeft aan het toekomstbeeld voor de opvang en vrije tijd van schoolgaande kinderen volgens de conceptnota van de Vlaamse Regering. Samen met diverse partners maakt de stad werk van opvang die voor de kinderen echt vrije tijd wordt. Dat zij daarmee ook kinderen uit kwetsbare gezinnen bereikt, maakt dit initiatief nog waardevoller.

Levert uw lokaal bestuur goed werk in de kinderopvang en is er een project dat andere gemeenten kan inspireren? Stel u dan vanaf 19 februari 2018 kandidaat voor de Gouden Kinderschoen 2018.

www.goudenkinderschoen.be

kennen, zodat ze er ook meer gebruik van maken. Bovendien is dat aanbod hierdoor ook toegankelijker geworden voor alle kinderen, met de nadruk op speels leren en talentontwikkeling. Een bijkomend voordeel is dat ouders niet meer helemaal naar het stadscentrum hoeven, omdat zowel voordracht of theater als tekenen en knutselen structureel in een aantal dorpscholen is ingebed.

De stad Sint-Truiden ondersteunt de werking door de coördinatoren en de brugfiguren te huisvesten. Bovendien reserveert het stadsbestuur jaarlijks werkingsmiddelen en betaalt het de personeelskosten van de brugfiguren.

Daarnaast doen de verschillende stedelijke diensten voorstellen voor het aanbod van vzw IN-Z.

LEEN WALRAVENS IS VVSG-STAFMEDEWERKER ONDERSTEUNING INITIATIEVEN BUITENSCHOOLESE OPVANG IN LIMBURG

CONTACT

Jeroen Cops
deskundige flankerend onderwijs
T 011-70 15 64
jeroen.cops@sint-truiden.be
www.sint-truiden.be
<https://www.facebook.com/vzwvredeschoolHaspengouw/>

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedeed? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

A young child with blonde hair in a bun, wearing a white t-shirt with a blue pattern and khaki pants, is captured mid-air, jumping over a puddle on a playground. The child's arms are outstretched, and their feet are just above the water. In the background, there is a playground structure with orange slides and green metal railings. The scene is set outdoors on a paved area with some greenery.

Het lokale welzijn is uw missie

U daarin steunen de onze.

Het welzijn van uw inwoners is uw absolute prioriteit. Uw **Relationship Manager** heeft dit goed begrepen en stelt financiële oplossingen voor die u helpen uw missie waar te maken en uw leven vergemakkelijken.

ing.be/socialprofit

ING

Eigen levensverhaal geeft structuur

Vlaanderen telt vandaag zo'n 122.000 personen met dementie. Tegen 2030 zal dit aantal nog stijgen met 25 procent. Zeven van de tien wonen thuis. De zorg en ondersteuning voor personen met dementie is een grote uitdaging voor de families en mantelzorgers en ook voor alle zorgverleners. In Sint-Niklaas schrijven begeleiders het levensverhaal van personen met dementie.

Het levensverhaal van een persoon met dementie is belangrijk om zijn of haar soms moeilijke gedrag te begrijpen.

Enkele jaren geleden volgde Caroline Van Laere, wijkverantwoordelijke thuiszorg bij het OCMW van Sint-Niklaas, de opleiding referentiepersoon dementie bij het Expertisecentrum Dementie. Daar leerde ze hoe belangrijk het levensverhaal van een persoon met dementie is om diens soms moeilijke gedrag te begrijpen en om ervoor te zorgen dat hij zich nog waardevol kan voelen.

Omdat zorgverleners in hun hulp aan personen met dementie en hun omgeving ook wel een steuntje verdienen, ontwierp Caroline als afstudeerproject van haar opleiding *mijn verhaal*, een vragenlijst over de levensgeschiedenis, de gewoonten, de interesses en de persoonlijkheid. Die stelde ze op samen met enkele verzorgenden en schoonmaaksters uit de verschillende thuiszorgwijken van Sint-Niklaas. Samen vormen zij de werkgroep dementie, die ook regelmatig intervisie houdt over hun cliënten met dementie.

Dankzij de vragenlijst kennen de verzorgenden en schoonmakers hun cliënt beter, en begrijpen ze sneller

waarom iemand zich op een bepaalde manier gedraagt. Alles wat iemand met dementie doet heeft immers een doel, alleen is dit voor de buitenwereld niet altijd even duidelijk. 'Als een persoon met dementie elke keer rond 16 uur naar buiten wil, wil hij of zij waarschijnlijk de kinderen van school halen, omdat hij of zij dat vroeger altijd deed,' vertelt Caroline Van Laere. 'Zo was er een cliënt die regelmatig Italiaans begon te spreken, zeker bij momenten van verwardheid. Uit de vragenlijst bleek dat deze man van Italiaanse origine was. Hij was zeer goed geïntegreerd in de Vlaamse samenleving, maar door de dementie viel hij terug op zijn Italiaanse afkomst. Nu weten de verzorgenden dat wanneer hij Italiaans spreekt, hij vermoedelijk verward is, en dat ze hem ook beter geen worst met appelmoes of andere typische Vlaamse kost voorschotelen.'

'We gaven ook hulp bij een echtpaar, waarvan de man ver gevorderde dementie had en steeds een bepaalde handeling deed met zijn handen. Zijn vrouw werd hier kribbig van. Wanneer

Vragenlijst voor een levensverhaal

Hoe wordt u graag aangesproken?

Waar hebt u gewoond?

Met wie van uw broers en zussen kwam u goed overeen?

Wat was uw beroep?

Zijn er gebeurtenissen in uw levensgeschiedenis geweest die uw leven veranderd hebben?

Wat eet u graag? Wat eet u niet graag?

Wat voor kleren draagt u het liefst?

Schaamt u zich om geholpen te worden?

Welke huishoudelijke taken doet u graag zelf?

Hoort u graag muziek?
Zo ja, welk genre?

Waarvan kunt u genieten?

Bij wie voelt u zich geborgen / veilig?

de verzorgende samen met de vrouw de vragenlijst overliep, vertelde zij dat haar man in een textiel fabriek gewerkt had. De man pikte hier op in en vertelde heel helder over zijn werk. Toen bleek dat hij steeds kleding inpakte, en dit was de handeling die hij aldoor met zijn handen deed. Pas toen begreep zijn vrouw zijn gedrag en zag ze ook in dat ze zich er niet aan mocht ergeren.' De vrouw van een andere man met ver gevorderde dementie vertelde dat hij vaak heel onrustig was en dat zij hem dan niet kon kalmeren. Caroline merkte op dat Radio 2 opstond en stelde voor eens klassieke muziek op te zetten. De man speelde immers vroeger cello. Op slag werd hij rustig.

De verzorgenden of schoonmaakhulpen nemen de vragenlijst altijd zelf af. Dit

gebeurt wanneer de hulpverlening een tijdje bezig is en er al vertrouwen tussen de cliënt en de hulpverlener gegroeid is. 'De verzorgende of schoonmaakster bekijkt zelf of het zinvol is de vragenlijst in te vullen,' vertelt Caroline Van Laere. 'Niet alleen bij dementie, maar ook bij andere personen met grote zorgbehoefte kan het heel nuttig zijn de vragenlijst te overlopen. Dit hoeft ook niet in één keer, en als de cliënt de lijst liever niet laat invullen, dan wordt dit ook gerespecteerd. Soms gebeurt het dat een cliënt er op een later tijdstip wél voor open staat. Toch vinden veel cliënten het belangrijk dat de hulpverlener weet wat er in hun leven is gebeurd.'

Wanneer een cliënt van de gezinszorg wordt opgenomen in het woonzorgcentrum, gaat de vragenlijst mee. Zo

heeft het woonzorgcentrum ineens al de nodige achtergrondkennis om goeie hulp te kunnen geven.

Sint-Niklaas is een dementievriendelijke stad, dus zijn er nog veel andere activiteiten in verband met dementie. Zo startte er in september een contactkoor in de thuiszorg. De eerste bijeenkomst was al meteen een succes, er namen veertien personen met dementie en hun mantelzorgers deel. De tweede keer was de opkomst zelfs nog groter. **LIESBET VAN ELSACKER**

CONTACT

Caroline Van Laere
wijkverantwoordelijke thuiszorg
bij het OCMW van Sint-Niklaas
caroline.vanlaere@sint-niklaas.be
T 03-778 55 83

Deel mooie voorbeelden of sterke praktijken met **#lokaalDNA**

Wij geloven in eerlijke lonen voor de boeren die onze koffie telen.

Puro zet zich ook in voor de bescherming van de regenwouden. Voor elk kopje koffie dat u drinkt, staan wij een financiële bijdrage af aan de natuurbeschermingsorganisatie World Land Trust om bedreigde stukken tropisch regenwoud in Zuid-Amerika duurzaam te beschermen.

www.purocoffee.com – 0800/44 0 88

Vlaamse gemeenten dragen op drie niveaus bij aan de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties: binnen het eigen bestuur, voor de eigen bevolking en door internationale samenwerking. Omdat de klimaatverandering elk land overal ter wereld treft, zijn er preventieve maatregelen nodig, zoals acties om de CO₂-uitstoot te reduceren. Tegelijk moeten we ons ook aanpassen aan de huidige klimaatverandering, onder meer door landen, steden en gemeenschappen weerbaarder te maken tegen natuurrampen. **TEKST** HANNE ALBERS & JULES DE WINTER

Klimaatactie is ook **lokale actie**

DIEST WINT SAVE@WORK-CAMPAGNE

Met kleine maar creatieve acties de klimaatverandering bestrijden, dat doen ze in het stadhuis van Diest elke dag. Het personeel wist met een ludiek, positief initiatief het energieverbruik van het stadhuis met twaalf procent te verminderen. Daarmee verdiende het de prijs voor 'beste campagne' van Save@work. Diest landde ook op de derde plaats in de categorie 'grootste energiebesparing'. Het energieteam van Diest ging voluit voor gedragsverandering zonder met de vinger te wijzen. Het lanceerde de campagne met een filmpje en verspreidde vervolgens energietips via het intranet en affiches. Een kunstenaar ontwierp een wisselbeker om de collega's met de tofste ideeën in de bloemetjes te zetten. Het energieteam voerde ook structurele aanpassingen door: ze draaiden de helft van de lampen in de gang uit, pasten de instellingen van het verwarmingssysteem aan en verspreidden een handleiding om de pc's zuiniger te doen draaien. Een energiepiknick in de zomer hield de actie levendig. Op www.saveatwork.be vindt u tal van energietips en concrete acties. Meer informatie over het concept en het vervolgproject staat op www.samenenergie-winnen.be.

COPRODUCTIE MAAKT GERAARDSBERGEN WEERBAAR

Dat er door de klimaatopwarming almaar vaker extreme weersituaties opduiken, weten ze in Geraardsbergen maar al te goed. Zowel in 2010 als in 2016 teisterden zware overstromingen de stad. Courante maatregelen zoals de toepassing van de watertoets in het vergunningenbeleid en premies voor een hemelwaterput zijn in Geraardsbergen al lang van toepassing. Maar de stad ligt in een overstromingsgevoelige regio en schakelt daarom een versnelling hoger. In 2017 werkte Aquafin een hemelwaterplan uit en ging de Vlaamse Milieumaatschappij tijdens huisbezoeken na hoe mensen hun woning beter tegen waterschade kunnen beschermen. De stad kent sinds 2011 ook premies toe voor waterpreventieve werken aan woningen. En als er hevige regen wordt voorspeld, krijgen inwoners nu een sms. Ook sociale media worden ingeschakeld voor crisiscommunicatie. Dat de stad blijft vernieuwen, bewijst ze door haar keuze voor coproductie. Een splinternieuw lokaal actieplan bevat maatregelen die zowel de stad als de burgers zullen uitvoeren. In Geraardsbergen zijn al vijftien dorpsraden en twee wijkplatformen actief. Nu zet de stad ook haar schouders onder de 'vrijwilligerswerking wateroverlast'. Inwoners geven zelf invulling aan lokale noodactieplannen en krijgen naast inspraak ook verantwoordelijkheid. De voordelen: minder klachtenmails, een betere relatie met de burger en naar schatting 15 procent minder kosten.

**Hoe gaat jouw gemeente
aan de slag met de SDG's?**
Mail naar internationaal@vvsb.be of laat het ons weten op Twitter met de hashtag #LocalSDG.

1. Het stadspersoneel van Diest draaide de helft van de lampen in de gang uit. Het is een van de vele manieren waarop het energieverbruik met twaalf procent daalde.
2. Door burgers mee verantwoordelijk te maken voor de noodactieplannen bij wateroverlast, helpen ze graag.
3. Liesbeth Verstreken, burgemeester van Zoersel, en Sanni Mama, vice-burgemeester van Bohicon, tekenen het burgemeesterconvenant.

ZOERSEL EN BOHICON TEKENEN SAMEN HET BURGEMEESTERSCONVENANT

De Antwerpse gemeente Zoersel en haar Beninse zustergemeente Bohicon ondertekenden in november 2016 samen het burgemeestersconvenant. Het was de eerste stedenbandgemeente in Europa die deze stap zette. Zoersel en Bohicon stippelen samen een traject uit om klimaatactie te ondernemen, wat perfect past in hun filosofie van peer-to-peer-samenwerking en samen structurele oplossingen zoeken voor lokale uitdagingen. Zo wisselen beide partners ervaringen uit over stakeholder- en burgerparticipatie in de opmaak van hun klimaatplan dat dit jaar klaar moet zijn. Daarnaast nemen ze deel aan gemeenschappelijke vormingsmomenten met betrekking tot thema's zoals energicoöperaties en het invoeren van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in hun lokale beleid. Door Zoersels lidmaatschap van de Europese Climate Alliance werken ook collega's uit Roemenië en Hongarije in Bohicon acties voor klimaatadaptatie uit. Zoersel ondersteunde bovendien met succes de provincie Zou, waarvan Bohicon deel uitmaakt, in haar aanvraag voor het EU-proefproject 'Burgemeestersconvenant Sub-Sahara-Afrika'. Met de verkregen middelen worden ook klimaatacties in Bohicon gepromoot. Er is ook een sensibiliserend kantje aan de gezamenlijke ondertekening van het burgemeestersconvenant. De klimaatverandering is in Bohicon namelijk veel zichtbaarder en tastbaarder dan in Zoersel. Door samen te werken geeft Bohicon ze een gezicht in Zoersel. ■

HANNE ALBERS EN JULES DE WINTER ZIJN
VMSG-STAFMEDEWERKERS INTERNATIONAAL

Samen zoeken naar de beste oplossing **voor gemeenschappelijke problemen**

Peter Van de Veire, clusterverantwoordelijke Gemeentewerken in Evergem, vat het opzet en de betekenis van de overleggroep al puntig samen: 'Dit netwerk biedt aan elke lokale beheerder van het openbaar domein kansen om met collega's te zoeken naar de beste oplossing voor gemeenschappelijke problemen.' Gemeenschappelijke problemen zijn er wel degelijk, evenals – gelukkig maar – oplossingen.

Bij gemeentelijke technische diensten leefde al langer de vraag naar een gestructureerde manier om de vele ervaringen bij het beheer van het openbaar domein uit te wisselen en te bundelen. 'Met regionale overlegtafels op acht plaatsen in Vlaanderen gaven we in het najaar van 2016 het startschot voor het Netwerk Openbaar Domein,' vertelt VVSG-stafmedewerker Christophe Claeys. 'In Lier, Brugge, Halle, Genk, Leuven, Turnhout, Gent en Gavere brachten we schepenen, afdelingshoofden en medewerkers van buurgemeenten samen rond hete hangijzers op het vlak van openbare werken. Met de gemeentelijke diensten willen we nu stap voor stap knelpunten en visies verder uitwerken, die onder de aandacht brengen en de gemeentelijke belangen in het beheer van het openbaar domein verdedigen.'

Door de vele aanspraken op het openbaar domein en de steeds wijzigende

wetgeving staan de lokale beheerders continu voor nieuwe uitdagingen. Bovendien springt de toestand van het openbaar domein in het oog, het is een belangrijk uithangbord voor de gemeente. Christophe Claeys: 'De nieuwe code voor infrastructuur- en nutswerken langs gemeentewegen was de aanzet voor de opstart van het netwerk. Die code bundelt de afspraken tussen gemeenten en netwerkbeheerders, en moet zorgen voor het goed herstellen van straten of stoepen na nutswerken, voor een betere afstemming van werken en voor een betere communicatie, met aandacht voor omwonenden en alle weggebruikers. De vorige versie van de code dateerde van 2001 en veel gemeenten hadden behoefte aan een actualisatie. Ze kwam tot stand na een intensieve bevraging van gemeenten en netwerkbeheerders. Een grote meerderheid van de gemeenten keurde de nieuwe code goed in de loop van het voorbije jaar. Onder meer via het

'Omdat we vaak door allerlei regelgeving worden overdonderd, is het goed dat de input eens van onderuit kan komen.'

Netwerk Openbaar Domein

Deelnemers op foto,
van links naar rechts:

Dirk Doclo

adjunct van de directie - coördinator werken departement grondgebiedzaken, cluster werken • Merelbeke

Christophe Claeys

VVSG-stafmedewerker waterbeleid

Rupert Dewanckel

mobiliiteitsambtenaar • Menen

Felix Van Steen

deskundige infrastructuur • Lier

Luc Pintelon

ingenieur technische dienst • Kraainem

Paul Byloos

diensthooft afdeling grondgebiedzaken • Heusden-Zolder

Peter Oosterlinck

expert riolerings- en waterlopenbeheer technische dienst • Puurs

Isabelle Terrie

afdelingshoofd openbaar domein • Mechelen

Hans Van Langenhove

ingenieur mobiliteit en openbare werken • Aalst

Liesbeth Geeraerts

deskundige openbare werken • Ninove

Jan Geerinckx

afdelingshoofd openbaar domein • Mol

Ann D'Hauwer

deskundige openbare werken • Ninove

Stefan Baes

adviseur technische dienst • Sint-Niklaas

Eveliëne Cools

expert projectbeheer openbaar domein • Vilvoorde

Peter Van de Veire

clusterverantwoordelijke gemeentewerken • Evergem

Nico Germonprez

diensthooft afdeling beheer openbaar domein & installaties • Blankenberge

Christoph De Fré

diensthooft openbare werken • Lochristi

Kristof Heyvaert

beleidsmedewerker dienst openbare werken • Grimbergen

Contact:

christophe.claeys@vvsg.be

Netwerk Openbaar Domein willen we de vinger aan de pols houden voor de verdere uitwerking op het terrein en voor de vele andere thema's die spelen in het openbaar domein.'

Christophe Claeys: 'Het netwerk komt nu op geregelde tijdstippen samen. We bespreken heel uiteenlopende thema's zoals werftransport, waterbeleid, decreet gemeentewegen, regelgeving rond sloopopvolging bij infrastructuurwerken, duurzaamheidscriteria voor aanbestedingen van infrastructuurwerken. We bundelen de informatie in een extranet voor gemeentelijke technische diensten.'

De deelnemers aan het recentste netwerkoverleg zijn het volmondig eens over de voordelen die deze collegagroep hun biedt. Rupert Dewanckel, die de technische dienst van de stad Menen leidt: 'Hier krijg je verschillende besturen samen rond de tafel en krijg je hun visies te horen over problemen die we gemeenschappelijk hebben. Hoe zij daarmee omgaan, kan interessant zijn voor toepassingen in de eigen gemeente, en omgekeerd.' Liesbeth Geeraerts uit Ninove beaamt: 'Ik hoor graag met welke problemen andere gemeenten kampen. Ik werk nu drie jaar bij het gemeentebestuur, maar ben nog maar pas deskundige openbare werken en ik ben nieuw in het netwerk. Ik heb vandaag al veel bijgeleerd.' Ook Nico Germonprez uit Blankenberge komt voor het eerst: 'Ik vind het zeer nuttig visies van andere gemeenten te horen en dan te onderzoeken of we tot een gezamenlijk standpunt kunnen komen. En alle stukjes informatie en ervaringen van gemeenten

die in dat kader aan bod komen en worden gedeeld, zijn heel interessant.'

Mee zijn met de regelgeving is een andere belangrijke drijfveer voor de netwerkers. Isabelle Terrie (stad Mechelen): 'Het netwerk stelt je ook in staat op de hoogte te blijven van wijzigingen en tendensen in de wetgeving, zonder dat je daarvoor ellenlange studies of stapels documenten moet doorploegen.' De motivatie van infrastructuurdeskundige Felix Van Steen uit Lier is gelijklopend: 'Een goede reden om deel te nemen aan dit netwerk is dat je op die manier toch een tikkeltje sneller op de hoogte bent van ontwikkelingen die op til zijn. Daarnaast geeft het overleg de mogelijkheid om een vorm van impact te hebben, om de lokale problemen op een hoger niveau te helpen oplossen, als je begrijpt wat ik bedoel.'

Ook andere deelnemers vinden wegen op de regelgeving een belangrijk element. 'Nieuwe regelgeving mee bepalen is misschien een groot woord,' zegt Jan Geerinckx uit Mol. 'Maar met collega's die dezelfde problematieken verkennen, kunnen we aan toekomstige regelgeving toch richting helpen geven vanuit de belangen van de gemeenten.' Pol Byloos van Heusden-Zolder is het daarmee eens: 'Omdat we vaak door allerlei regelgeving worden overdonderd, is het goed dat de input eens van onderuit kan komen. Als we daartoe ons steentje kunnen bijdragen via dit netwerk én als er rekening mee gehouden wordt, dan is dat zeker mooi meegenomen.' ■

PIETER PLAS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/AGENDA

februari

Brussel 1 februari *

Aan de slag als centrumleider

Met deze opleiding hebben startende dienstencentrumleiders meteen een stevige bagage en krijgen ze ook een klankbord en een referentiepunt. Bovendien bezoeken ze een plaatselijk dienstencentrum en leren ze de werking ervan kennen. Elk van de vijf dagen van deze opleiding staat in het teken van een verschillend thema.

* Ook in Antwerpen 22 maart, Hasselt 19 april,

Kortrijk 17 mei, Gent 14 juni

www.vvsg.be/agenda

Brugge 8 februari

Inspiratiedag Groene warmte

Klimaatneutraal worden tegen 2050, een mooi streefdoel dat een revolutie zal betekenen. We moeten af van steenkool en aardolie, en ook voor aardgas moeten we alternatieven bedenken. Lokale besturen moeten deze transitie begeleiden. Met deze inspiratiedag willen we ze kennis aanreiken over groene warmte in de breedste zin, van warmtenetten tot grondig renoveren en isoleren van de woning, maar ook over warmtepompen, zonneboilers, groen gas en de kleinschalige verbranding van biomassa.

www.vvsg.be/agenda

Gent 8 februari *

Mentoropleiding technisch uitvoerende beroepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk. Een lokaal bestuur heeft vele functies en dus ook interessante leerwerkplekken. Van cruciaal belang zijn daar mentoren die de jongere begeleiden en meenemen in een wereld waar de verwachtingen anders liggen dan op de school. Daarom organiseert Diverscity in elke provincie mentoropleidingen op maat van specifieke functies binnen lokale besturen.

* Ook in Hasselt 19 maart, Torhout 19 april en

Tienen 17 mei

www.vvsg.be/agenda

Malle 21 februari *

Aan de slag met het decreet lokaal bestuur

De VVSG bekijkt de praktische gevolgen van het nieuwe decreet. In de voormiddag wordt

de regelgeving vertaald in de praktijk van het managementteam en de beleidsmedewerkers, vanuit zowel bestuurlijk-politieke, personeels- als financiële invalshoek, afgewisseld met kleine vragenrondes.

In de namiddag kunnen colleges hun adviesvraag bespreken na indiening bij mattie.jacobs@vvsg.be en in de avond is er voor lokale politici een sessie over de politieke aspecten en de gewijzigde kieswetgeving.

* Ook in Brussel 1 maart, Hasselt 8 maart,

Gent 20 maart en Roeselare 21 maart

www.vvsg.be/agenda

Mechelen 27 februari

Geestelijke gezondheid

Het migratieparcours van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen veroorzaakt breuken met het gezin en het land van herkomst. Het gaat gepaard met trauma's. Deze kinderen en jongeren verlaten hun land na een geschiedenis vol geweld, ook de migratieroutes worden gewelddadiger, met alle mogelijke gevolgen voor het psychosociale welzijn van de jongeren.

In deze opleiding behandelen we trauma's en hun

gevolgen, we leren ze herkennen en komen te weten hoe we het welzijn en de veerkracht van de jongeren kunnen ondersteunen.

www.vvsg.be/agenda

maart

Gent 8 maart *

Ontbijtvergaderingen lokaal gezinsbeleid

Goed geïnformeerd en geïnspireerd de gemeenteraadsverkiezingen tegemoet gaan? Wie zich als lokaal mandataris of beleidsverantwoordelijke wil voorbereiden op de nieuwe beleidsperiode en informatie zoekt over een lokaal beleid kinderopvang, komt naar de provinciale ontbijtvergaderingen in maart, georganiseerd door de VVSG samen met Kind en Gezin.

* Ook in Malle 13 maart, Leuven 20 maart,

Hasselt 22 maart en Bredene 27 maart

www.vvsg.be, zoek op ontbijtvergaderingen

BART LASYU

Gent 27 februari

Kortrijk 2 maart

Leuven 13 maart

Genk 20 maart

Turnhout 27 maart

Kindvriendelijke woonomgevingen

De Vlaamse Woonraad, het Kinderrechtencommissariaat, VVJ en de VVSG zoomen met vijf centrumsteden in op projecten die oog hebben voor de ontwikkeling van kindvriendelijke woonomgevingen.

Maak kennis met visie, strategie en regionale voorbeelden in de voormiddag, in de namiddag bezoeken we de goede voorbeelden in de gaststad.

www.vvsg.be/agenda

Op zoek...

naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Jobpunt. www.vvsg.be/vacatures.

Gent 24 april

Inspiratiedag Zorg

Zorg nu voor de Zorg van morgen

We voorzien deze dag in een boeiende beurs met zowel mooie voorbeeldpraktijken als commerciële partners, praktische proeverijen en spraakmakende sprekers die naast inspiratie ook concrete methoden bieden waar u mee aan de slag kunt als beleidsmakers, leidinggevend en medewerkers uit de thuiszorg en de residentiële zorg.
www.vvsg.be/agenda

Brugge 1 maart Solliciteren en storytelling

J.K. Rowling, schrijfster van de Harry Potter-boeken, bewijst dat storytelling krachtig is. Een werkloze, alleenstaande moeder ging op café om zich op te warmen en is verhalen beginnen te schrijven. Eerst werd ze door meerdere uitgeverijen gestuurd, maar finaal werd ze een succesvolle schrijfster. Zoekt u zelf naar manieren om mensen te ondersteunen in de zoektocht naar een baan die ze met passie willen uitvoeren? Hoe ondersteunt u hen in het maken van een goed verhaal? Want iedereen kan storytelling toepassen.
www.vvsg.be/agenda

Gent 12 maart Trenziria: een methodiek voor groepsgesprekken over cultuur, migratie en identiteit

Trenziria is een gespreksmethodiek om op een gestructureerde en veilige manier met groepen te praten over cultuur en migratie en de effecten hiervan op identiteit en omgangsvormen tussen mensen. Visueel materiaal helpt deelnemers praten over hun migratie-ervaringen en over verschillen en

overeenkomsten hier en ginder. Trenziria leidt tot minder gepolariseerde en rijke gesprekken die het samenleven en samenwerken bevorderen. In deze training leert u de ins en outs van deze methodiek en het gebruik ervan in scholen, inburgeringsprogramma's, vluchtelingenopvang en asielzoekerscentra.
www.vvsg.be/agenda

INLEVERING PERONEELSADVERTENTIES

Lokaal 3 (maartnummer) – 15 februari 2018
Lokaal 4 (aprilnummer) – 15 maart 2018

Uw personeelsadvertenties
in Lokaal, VVSG-week, op de VVSG-website
én getweet via @JobLokaal

INFORMATIE

monika.vandenbrande@vvsg.be
T 02-211 55 43

06-02-18

GEMEENTE MAASMECHELEN

- algemeen coördinator gemeentelijke werkplaatsen
- huisvestingsambtenaar

07-02-18

STAD LEUVEN

- beleidsadviseur duurzaamheid
- afdelingshoofd gebouwenbeheer

08-02-18

N-VA FRACTIE VLAAMS PARLEMENT

fractiemedewerker ruimtelijke ordening-omgeving

09-02-18

GEMEENTE HOEILAART

omgevingsambtenaar
OCMW KAMPENHOUT
halfzijdig ergotherapeut/halfzijdig referentiepersoon
dementie

11-02-18

STAD EN OCMW LIER

consulent openbaar groen

13-02-18

GEMEENTE LINT

diensthoudend openbare werken en vergunningen

14-02-18

GEMEENTE OPWIJK

- coördinator informatiebeheer
- deskundige ruimtelijke ontwikkeling

18-02-18

STAD AALST

directeur facility

STAD MORTSEL

deskundige technieken

21-02-18

GEMEENTE ICHTEGEM

preventieadviseur

28-02-18

CEVI NV

productbeheerder financiën
productbeheerder GAS
productbeheerder midoffice
productbeheerder welzijn
productbeheerder belastingen
2 productbeheerders vergunningen

AUDIO

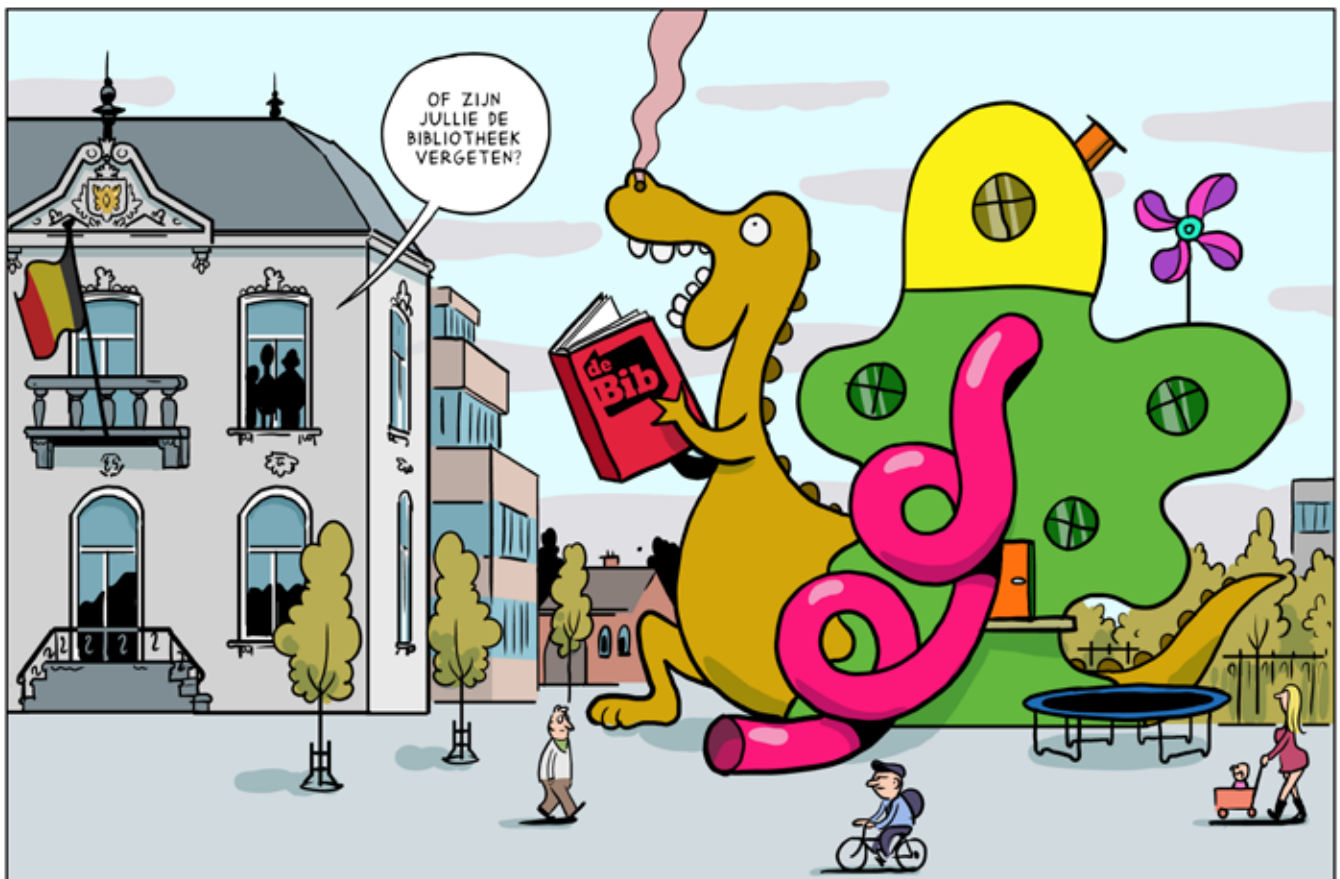
auditor

GEMEENTE IN VLAAMS-BRABANT (REGIO LEUVEN)

afdelingshoofd grondgebiedzaken

burgemeester Triljoen

NIX

Ethias is niet voor niets een
STERK en **GEWAARDEERD** merk!

EN HET BENT U DIE DIT ZEGT:

*Het sterkste
verzekeringsmerk
in België*

(Nov. 2016)

*98% van de ondervraagde
cliënten is tevreden over Ethias*

(Enquête B2B gerealiseerd door een onafhankelijk studie bureau – Okt. 2016)

**ETHIAS, EEN VERZEKERINGSPARTNER DIE
SAMEN MET U NAAR OPLOSSINGEN ZOEKT!**

Al bijna 100 jaar lang stellen wij onze kennis en expertise
ten dienste van onze verzekerden.

Ontdek ons volledig producten- en
dienstengamma op www.ethias.be/publieke-sector

ethias

Samen naar een duurzame
vorm van energie...

...met slimme en efficiënte oplossingen

Onder het motto 'samen bouwen aan de oplossingen van morgen' neemt onze bank een actieve rol op om samen met haar partners in de bedrijfswereld en bij overheidsinstanties oplossingen aan te bieden die bijdragen tot een duurzame, veilige en slimme samenleving.

Via ons ecosysteem - een uitgebreid netwerk van instanties en ondernemingen - delen we expertise en ervaring om onze samenleving met een gerust hart te kunnen overlaten aan onze kinderen en kleinkinderen. Dit is de kern van onze **Smart Belgium-strategie**, die veel verder reikt dan enkel het aanbieden van bancaire oplossingen.

Het **Belfius Energy Efficiency Package** (kortweg BEEP) is hier een mooi voorbeeld van. Met deze oplossing stimuleren we publieke instellingen en socialprofitorganisaties om te investeren in energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. Als enige bank in België heeft Belfius hiervoor een exclusieve samenwerking met de Europese Investeringsbank (EIB).

Meer weten?

Contacteer uw relatiebeheerder of ga naar belfius.be/BEEP.

Smart Belgium

Samen bouwen aan de
oplossingen van morgen

 Belfius
Bank & Verzekeringen